

Heinrich von Kleist A SCHROFFENSTEIN CSALÁD

Szomorújáték öt felvonásban

Fordította: Forgách András

SZEREPLŐK

RUPERT, Schroffenstein grófja, Rossitz ura
EUSTACHE, a hitvese
OTTOKÁR, a fia
JOHANN, Rupert törvénytelen fia
SYLVIUS, Schroffenstein grófja, Warwand ura
SYLVESTER, a fia, kormányzó gróf
GERTRÚD, Sylvester hitvese, Eustache mostohanóvére
ÁGNES, a lányuk
JEROMOS von Schroffenstein, Wyk ura
ALDÖBERN
SANTING Rupert hűbéresei
FINTENRING
THEISTINER, Sylvester hűbérese
URSULA, egy sírásó özvegye
BARNABE, a lánya
Eustache komornája, sekrestyés, kertész, két vándor,
lovagok, papok, udvari népség

A darab a sváb hercegségben játszódik

ELSŐ FELVONÁS 1. jelenet

Rossitz. A várkapolna belseje. Középen koporsó, körülötte ott állnak Rupert, Eustache, Ottokár, Jeromos, lovagok, papok, cselédség, vala-mint egy fiú- és egy lánykórus. A mise most ért véget

LÁNYKÓRUS (zenével)

*Alászállott,
Lángsugárban,
Égmagasból föld fölé,
Tavaszerző
Angyallélek.
A durva gőg kit eltiport.*

FIÚKÓRUS

*Kinek trónja áll a végtelen terekben,
Kinek határa csillagezredekben, Az
akarata általunk beteljen,
Bosszút, bosszút, bosszút esküszünk!*

LÁNYKÓRUS *Porból bámult*

*Föl a fénybe
Szelíden a szörnyű rémre;
Szeretetet
Kért a gyermek,
S gyilkos penge válaszolt*

FIÚKÓRUS (mint fent)

LÁNYKÓRUS *Kis koporsó*

*Őrzi testét,
Véres keze összefonva:
Könyörögne
Gyilkosának --
Kinek csendje dacos. konok.*

FIÚKÓRUS (mint fent)

RUPERT

*A szent ostyára! Bosszút esküszöm!
Krisztus testére, bosszút esküszöm,
Krisztus vérére, bosszút esküszöm
Schroffenstein grófja, Sylvester háza ellen!
(Magához veszi az Úrvacsorát) Fiam, te
jössz, rajtad a sor.*

OTTOKÁR

*Apám, Átkod szíveimből feldobban az égig,
Bosszút esküszöm, mint te.*

RUPERT

*A nevé,
Fiam, mondd ki a nevé!*

OTTOKÁR

*Bosszút állok Rajtad, Sylvester
Schroffenstein!*

RUPERT

Ne tévedj.

*Az átkunkra odafigyel az Isten,
Es minden szónkhoz villámát csatolja,
Fontold meg jól szavad. - Sylvester kevés,
Egész lázáat nevezd nevéen, úgy biztosan
Talál.*

OTTOKÁR

*Bosszút!! Bosszút esküszöm!
Sylvester orgyilkos háza ellen.
(Magához veszi az Úrvacsorát)*

RUPERT

*Eustache,
Rajtad a sor.*

EUSTACHE

*Kímélj, kérlek, hisz én csak
Nő vagyok ; -*

RUPERT

És a halottnak anyja is.

EUSTACHE

Hogyan álljon egy nő bosszút, Istenem?

RUPERT

Gondolatban. Fojtsd meg imáidban őket.

Rupert a színpad előterébe vezeti Eustache-ot. A kíséret a nyomukban

*Tudom, Eustache, a bosszú a férfié - A
nők siratni vannak a természetet. Ne
többet erről. Természet? Mese,
Tündéri szép, a gyermekkor meséje,
Amit nekünk a költők, az emberiség
Dajkái mondanak. Hűség, tisztaság,
Hit, remény, szeretet - olyan ritkák,
Mint a beszélni képes állatok. -
Elpattant rég a szent kötelék,
A vérrokoné is,
És fivérek, egy apától származók
Szegzik egymás szívének töreik.
A bölcsőjében ringó csecsemő
Sem érdemel szájalmat ma már.
Volt farkas, mondják, ki emberpalántát
Szoptatott, oroszlán óvta meg az
Anyja egy szem gyermekét. Holnap egy
Medve lép Ottokár nagybátyja helyébe.
Felfordult a világ - ösztönt cserélt Az
ember és az állat, cserélje ki
A nő is természetét, szívéből
Vesse ki a drágakő-szerelmet,
Nem divatos már; helyettesítse azt
A megveszett gyűlölet.*

Most dologra.

*Hű embereim, felszólítalak,
Hogy férfi, asszony és gyerek, s kinek
Az élete kedves, alkosson hamar
Egy csapatot. Mert nem nyílt, becsületes
Háborúra gondolok, nem, ez amolyan*

EUSTACHE	<p>Kígyóvadászat lesz csupán. Eltorlaszoljuk a sziklák üregét, Es füsttel fojtjuk fészkeikbe őket, Hadd heverjen hullájuk szeretszét, Riassa bűzük messzire a fajt, S kígyótojást ott földi korban egy se rakjon. Rupert, uralkodj magadon! A sértett Fél hátránya, hogy a szörnyű tett A bosszú eszközét is szétzilálja. Saját szívében támad ellene Ellensége legjobb barátja - a düh. Sylvester hálójába futsz csupán Sebed lüktető fájdalmától így Elvakítva. - Szerezz bizonyítékot, S kerüld a nyílt vizzályt. En nem lefogni Akarom bosszuló karod, hanem Hogy jusson el - egész a céلودig.</p>	OTTOKÁR	<p>Felrázom szívüket, fegyvert adok az Igazságérzet kezébe, hadd álljon bosszút Rágalmazón a megrágalmazottért. Igazságérzet? Erzés hamispénzverője! Nem csap be senkit érméd sima fénye, Már csengése elárul, minden szavad. Kapukra szegzik majd, hogy elriasszon. Igazságérzet! Mintha az enyémen Kívül volna másik is! Ha őt Valóban büntetlennek tartanám, mit Képzelsz, nem állnék, saját szülőapám Ellenében is az ő oldalára? Mondd, Te bolond, a kardot, mit az imént Kaptam és a bosszúra szenteltem fel, Forgatnám-e ilyen gyönyörrel? Elég A szóból, te ezt úgyse értheted. Fejezzük be. Ha nem tévedek, Nincs már egymásnak mit mondanunk?</p>	
RUPERT	<p>Vagy várjak, amíg Péterem halála Után Ottokárét s a tiedet is Megbosszulhatom? Aldöbern! Menj el Warwandba, és mondd fel a békét. De ne légy ily lágy, mint én, figyelsz? Ne ilyen szárazon - Mondd neki azt, Hogy Warwand vára helyén hatalmas Vérpadat kivánok emelni - De ne légy Ennyire bágyadt - A vérére szomjazom, Ezt mondd neki: a gyermekére és az övére; Hallod? A gyermekére és az övére is.</p>	JEROMOS OTTOKÁR JEROMOS	<p>Ég veled. Ottokár! Ez mit jelent? Te engem arcon ütsz, Mikor csak arra kérlek, hogy beszélj - Szerinted én gazember vagyok? Akarod Tudni? Kerülj a koporsóhoz közelebb. (E!)</p>	- Nincs.
Elfedi arcát; kíséretével el, kivéve Ottokárt és Jeromost		OTTOKÁR JEROMOS (vívódik magában, Ottokár után menne, de megpillantja a Sekrestyést)	<p>Hé, öreg! Uram! Ismersz?</p>	
JEROMOS OTTOKÁR	<p>Egy szóra, Ottokár. Jeromos? Isten Hozott! Mint látod, van dolgunk elég; Még arra sincs időm, hogy a páncéloom Megigazítsam. - Es veled mi újság? Warwandból jövök.</p>	JEROMOS SEKRESTYÉS	<p>A templomunkban? Nem én.</p>	Jártál-e már
JEROMOS OTTOKÁR JEROMOS OTTOKÁR	<p>Hogy? Warwandból? És? Az ő pártjukon állok, esküszöm. Sylvesterén? Te?</p>	JEROMOS	<p>De uram, Templomán kívül, hogy ismerne névről A sekrestyés minden embert? Igazad van. Utazóként váltottam szót a nép közt, A gyász s a bánat jele mindenütt. Hihetetlennek tűnik, amit mondanak; Nagybátyja ölte meg e gyermeket? Te nem tartozol a sópredékhez, Néha még a hatalmasok elejtett Szava is füledbe jut. Tudásodat, Ha nincs ellenedre, oszd meg velem, Es szép sorjában mondj el mindent.</p>	
JEROMOS	<p>Vérbosszú nem volt még Ily esztelenül elhamarkodott, ily Bűnös-könnymű, mint a tietek. OTTOKÁR Beszélj világosan.</p>	SEKRESTYÉS	<p>Uram, na látod, azt örömmel. Rég volt, Hogy a két grófi ház, Warwand és Rossitz, örökösödési szerződést kötöttek, Mely szerint, ha az egyik ág kihalna, Mindene a másikra szállna át.</p>	
OTTOKÁR	<p>Beszélj te is Világosan, hogy értsenek. Mi volt ez? Ugy álltam én e padosrok között, Mint szájtáti bamba, ki előtt Feketemágus hókuszpókuszol.</p>	JEROMOS SEKRESTYÉS	<p>Uram, a szerződés a tárgyhoz tartozik. Ezzel mintha azt mondanád, hogy az alma Nem tartozik a bűnbeeséshez.</p>	
OTTOKÁR	<p>Mi? Te nem tudsz semmiről?</p>	JEROMOS SEKRESTYÉS	<p>No, jó, Folytasd. Folytatom. Mostani urunk már Éppen átvehette volna birtokát, De ágnak esett. Két napig feküdt Az ájulásban, mint a tetszhalott, Es Sylvester gróf le is csapott A hagyatékra, úgy bizony, mikor jó urunk Életre kelt megint. Még a halál sem Okozott Warwandban akkora gyászt, Mint ez a „szörnyű” hír.</p>	
OTTOKÁR	<p>Hát csak úgy, hogy - Ne mondd tovább, lefordítom magamnak. Ugy érted, ha ritka hal mutatkozik, Ami, pechemre, csak dőghúson él, Hát agyonütöm lovagi becsületed, S vágymaim horgára a hullát akasztom Csaléteknél -</p>	JEROMOS SEKRESTYÉS	<p>Ki mondta ezt Neked? Uram, húsz éve van már ennek, Nem esküszöm meg rá.</p>	
OTTOKÁR Talált,	<p>Jeromos! Az Úr Ma minket ritka kegyben részesít. Az ellenséget könnyedén, a kétely Szikrája nélkül ismerjük általa, Akár egy kerek számjegyet. Warwand: E szó rejti, mint viola a mérget. De nincs idő szőrszálhasogató Vitára, hogy kétes tényekből nagy Fáradtsággal facsarjunk ki valót: Maradjunk annyiban: warwandí vagy. Nem tévedsz, esküszöm! Sohasem hittem, Hogy választani fogok köztetek. De döntenem kell, s már nem is halasztom, Ha így áll a dolog. Hát jól figyelj, A környék összes várát felriasztom,</p>	JEROMOS SEKRESTYÉS	<p>Uram, húsz éve van már ennek, Nem esküszöm meg rá. Folytasd. Uram,</p>	
OTTOKÁR	<p>Az Úr Ma minket ritka kegyben részesít. Az ellenséget könnyedén, a kétely Szikrája nélkül ismerjük általa, Akár egy kerek számjegyet. Warwand: E szó rejti, mint viola a mérget. De nincs idő szőrszálhasogató Vitára, hogy kétes tényekből nagy Fáradtsággal facsarjunk ki valót: Maradjunk annyiban: warwandí vagy. Nem tévedsz, esküszöm! Sohasem hittem, Hogy választani fogok köztetek. De döntenem kell, s már nem is halasztom, Ha így áll a dolog. Hát jól figyelj, A környék összes várát felriasztom,</p>	JEROMOS SEKRESTYÉS	<p>Folytatom. Azóta sandít szüntelen Sylvester a mi grófságunk felé, Mint kandúr a csontra, amit Egy kutya rág.</p>	
OTTOKÁR	<p>Az Úr Ma minket ritka kegyben részesít. Az ellenséget könnyedén, a kétely Szikrája nélkül ismerjük általa, Akár egy kerek számjegyet. Warwand: E szó rejti, mint viola a mérget. De nincs idő szőrszálhasogató Vitára, hogy kétes tényekből nagy Fáradtsággal facsarjunk ki valót: Maradjunk annyiban: warwandí vagy. Nem tévedsz, esküszöm! Sohasem hittem, Hogy választani fogok köztetek. De döntenem kell, s már nem is halasztom, Ha így áll a dolog. Hát jól figyelj, A környék összes várát felriasztom,</p>	JEROMOS SEKRESTYÉS	<p>Vagy úgy! Azt is beszélik, Ahányszor urunknak fia született, Ő belesápadt.</p>	
OTTOKÁR	<p>Az Úr Ma minket ritka kegyben részesít. Az ellenséget könnyedén, a kétely Szikrája nélkül ismerjük általa, Akár egy kerek számjegyet. Warwand: E szó rejti, mint viola a mérget. De nincs idő szőrszálhasogató Vitára, hogy kétes tényekből nagy Fáradtsággal facsarjunk ki valót: Maradjunk annyiban: warwandí vagy. Nem tévedsz, esküszöm! Sohasem hittem, Hogy választani fogok köztetek. De döntenem kell, s már nem is halasztom, Ha így áll a dolog. Hát jól figyelj, A környék összes várát felriasztom,</p>	JEROMOS SEKRESTYÉS	<p>Valóban? S mivel a Kítartó türelem nem hozta meg Gyümölcsét, és virult a két kölyök, Mint a nyárfa, ő fejszét ragadott,</p>	
OTTOKÁR	<p>Az Úr Ma minket ritka kegyben részesít. Az ellenséget könnyedén, a kétely Szikrája nélkül ismerjük általa, Akár egy kerek számjegyet. Warwand: E szó rejti, mint viola a mérget. De nincs idő szőrszálhasogató Vitára, hogy kétes tényekből nagy Fáradtsággal facsarjunk ki valót: Maradjunk annyiban: warwandí vagy. Nem tévedsz, esküszöm! Sohasem hittem, Hogy választani fogok köztetek. De döntenem kell, s már nem is halasztom, Ha így áll a dolog. Hát jól figyelj, A környék összes várát felriasztom,</p>	JEROMOS SEKRESTYÉS	<p>Valóban? S mivel a Kítartó türelem nem hozta meg Gyümölcsét, és virult a két kölyök, Mint a nyárfa, ő fejszét ragadott,</p>	

JEROMOS Legalább egyiket kidöntse, a kicsit, A
SEKRETYÉS kilencévest - övé e koporsó.
Na, most meséld el, hogy esett a dolog?
Uram, hisz azt mesélem. Képzeld, te vagy
Urunk, Rupert, s kimész egy este, magad,
A Rossitzon túli hegyek közé;
S most képzeld azt, hogy rábukkansz legyilkolt
Gyermekekre, mellette férfiak
Véres törrel, mondom, két férfi, hallod,
Warwandból. A kardod őrjöngve rántanád
Elő, hogy őket levágd.

JEROMOS Ezt tette Rupert?
SEKRETYÉS Az egyik, uram, életben maradt,
Vallott is azután.

JEROMOS Vallott?

SEKRETYÉS Úgy van, uram, bevallotta.

JEROMOS De mit

SEKRETYÉS Vallott?
Hogy a gyilkosságra gazdája,
Sylvester bérelte s bujtotta fel.

JEROMOS Te is hallottad? A saját füleddel?
SEKRETYÉS Uram,

Saját fülemmel hallottam én is,
A hitközség is.

JEROMOS Pokoli! Meséld el,
Miként ismerte be?

SEKRETYÉS Csak kínvállatásra.

JEROMOS Kínvállatásra? Szó szerint idézd.

SEKRETYÉS Csupán egy szót hallottam pontosan.

Akkora volt a tolongás a téren,
Ahol kínozták, még üvöltését
Se lehetett jól hallani.

JEROMOS Csak egy szót

SEKRETYÉS Hallottál, mondd. Mi volt az a szó?

JEROMOS Az a szó, uram, az volt: Sylvester.

JEROMOS Sylvester! - No és hogyan volt tovább?

SEKRETYÉS Sehogyan, uram. Mert nem sokra rá,
Hogy vallott, lelkét kiadta.

JEROMOS Csak ennyit tudsz.

SEKRETYÉS Ennyit, uram.

Jeromos gondolataiba süppedten áll

SZOLGA (jön) Rupert gróf erre? Nem járt

JEROMOS Ot keresed? Követlek.

Mind el. Ottokár és Johann jön a másik oldalról

OTTOKÁR Hogy került hozzád ez a kendő? Igen,
Ez az, megismerem - Beszélj - Te sírsz?
Miért? Mi dült fel így? Talán az
Istenanya képe, mely előtt most is
Térdeltem?

JOHANN Kegyelmes úr - ahogy
A kép előtt elhaladtam, erővel
Húzott magához, le kellett
Rogynom elé.

OTTOKÁR És a kendő?

JOHANN Hogy került hozzád a kendő, beszélj!

OTTOKÁR Találtam, hidd el.

JOHANN Hol?

OTTOKÁR A Szent Kereszt

JOHANN Völgyében.

OTTOKÁR És ki elvesztette, a személyt

JOHANN Nem ismered?

OTTOKÁR - Nem.

Na, jó. Nem számít.

Nem érdekes. - S mert neked mit sem ér,

Fogd ezt a gyűrűt, s a kendőt add nekem.

JOHANN A kendőt? Kegyelmes úr, miért? Amit

OTTOKÁR Találtam, most cseréljem el veled?

Ha tetszik. En mindig jól bántam veled,

Most is megadom érte, amit kívánsz.

JOHANN (Megcsókolja Johannt és menni akar)

Jó uram - csak azt ne -, végy el akármit,

OTTOKÁR De furcsa vagy.

JOHANN E kendővel elvennéd életem.

Mert ez mint szent ereklye őrzi

Emlékezetét ama pillanatnak,

Melyben egy áldó és üdvöt hozó

Isten az öröklétet adta nékem.

OTTOKÁR Valóban? - Tehát mégsem úgy találtad?

Ajándék? Igen? Ki vele, beszélj.

JOHANN

Öt hete - nem, holnap lesz öt hete...

Apád, egész lovas kíséretével

Vadászni indult. Mint a görbe bárd

Helyből repültek zúgva a síkra

Egymást tiporva a paripák. Az én

Rossszul betört, alattomos lovam, Kit

megvadított az ostorpattogás, A kürt

szava s a csaholó kutyák, Vágtatva

vág a többi ló elébe, S egy jó

fejhosszal már apádét is Megelőzi az

élen - s én hiába Rántom a gyeplőt,

mintha csak Sarkantyúznám, most

iramodik meg Csak igazán, és mint

nyíl az idegről Suhan előre. En

jobbfele rántom, Hegy iránt, egy

vadcsapásra, de mert A lábam elé

nézek szüntelen, Még felfogni sincs

időm, mi történt, Már zuhanunk is. a

lovam meg én, Bele egy patakba.

OTTOKÁR Hála isten, Épségben látlak itt a

JOHANN Ki, kérdezed? Hát Egyetlen szóval kell öt

megneveznem? Amit most mondok,

semmit sem jelent. Egy meztelen leány.

OTTOKÁR Mi? Meztelen?

JOHANN Sugárzó tisztaságú Istennőként

szállt ki fürdejéből;

Csak futólag láttam, milyen gyönyörű,

Mert mire szemem félnye visszatért,

Beburkolóztott.

OTTOKÁR És?

JOHANN Akár egy angyal Lépett a leplében

felém! És

Mint a jó angyal, felemelt magához

A mélyből előbb, sietve leoldta A

kendőt válláról, hajáról,

Szivárgó vérem csillapítani.

OTTOKÁR Ó, Te szerencsés!

JOHANN Csak ültem mozdulatlanul, Mint

gyermekkézben a galamb.

OTTOKÁR S nem beszélt?

JOHANN Harangzengésű hangján kérdezett, Még

mindig tevékenyen - ki vagyok, Honnan

jöttem? S megrémült, hallva, hogy

Rosssitzból.

OTTOKÁR Mi? S miért?

JOHANN Az isten tudja.

Gyorsan végzett, és nálam hagyva a

Kendőjét, eltűnt.

OTTOKÁR S nem árulta el A nevét?

JOHANN Semmiképp. Se kérés, Se

fogadkozás nem hatotta meg.

OTTOKÁR Úgy van. Hajlíthatatlan.

OTTOKÁR Mi? Talán Ismered?

JOHANN Hogy ismerem-e? Bolond, Csak rád

süt a nap, azt hiszed?

OTTOKÁR Hogy érted Ezt -

-? Nevét is tudod?

Azt nem, nyugodj meg, Nekem éppoly keveset

árult el, Mint neked, s haragjával fenyeget, Ha

faggatóznánk tapintatlanul. Tegyük, ahogy

kívánja. Angyalok Titkát ember ne kutassa.

Hanem Tudod mit? Kereszteljük el, miként

Angyalt szokás. S mert az Istenanyához

Hasonlít, hívjuk - csak magunk között -

Máriának. S ha eztán bármikor a Nevét kiejted,

tudom, miről beszélsz. Be rég kívántam ilyen

barátot! Kevés hasonló lélek él e házban,

Gyengéd húrjaid

A könnyű lehelet is megrezgetteti.

S mivel a bosszúra tett eskü minket Vad

harci forgatagba úz, mi ketten Tartsunk

össze, mint két fivér, te harcolj Mindig az

oldalamon.

OTTOKÁR - Ki ellen?

E holttest előtt még kérdezed? Sylvester

Aljas háza ellen.

JOHANN Ne büntesd őt meg,
Istenem, ha angyalod gyalázza!
OTTOKÁR Tessék? Megvesztél?
OttoKár - be kell
Rettenő vallomásomat fejeztem,
Kikívánkozik; mint a nyughatatlan
Szellemek, kiket se koporsó, se zár,
Se kripta fal nem tarthat vissza már,
A titkom épp ilyen. -
OTTOKÁR Megrémítesz, beszélj!
JOHANN Neked, csak neked árulhatom el -
E várban én - pogány templomba tévedt
Keresztény vagyok, vademberek ljesztő
gyűrűjében. Bárhová
Nézek, mindenütt véres, torz pofák:
Riasztanak, hogy égnek áll hajam - A
te arcod emberé, e mörök közt
Fehérhez, hozzád fordulok, mert Senki
kívüled - a veszély halálos! - Nem
ismerheti az elragadó
Istenség igazi nevét.
OTTOKÁR Jól sejtettem tehát!
JOHANN Ő az.
OTTOKÁR (rémülten) Ki?
JOHANN Megsejtetted.
OTTOKÁR Micsodát? Hát
szóltam én egy árva szót is? Megézés
félre nem vezethet? Az arc Rossz
rejtvény, túl sok megfajtása van, S az
ember elkapkodja rendszerint. A lány,
akinek kendője ez itt,
Nem Ágnes, ugye, nem Schroffensteini Ágnes?
Mondom neked, hogy ő.
JOHANN Egek! Egek!
OTTOKÁR Mikor megtudta, hogy rosszítai vagyok,
JOHANN Es elfutott, én messziről követtem,
Majdnem Warwandig, ahol valaki
Nemegyszer mondta, de tízszer is. Fogj, és
OTTOKÁR Szoríts magadhoz, barátom.
(Johann vállára hajítja a fejét)
JEROMOS (jön) Muszáj
Elébed állnom új hitemmel,
Rossz véleményedet muszáj lenyelnem,
Ha lehet, mégis jobbra váltnom - S ez,
Isten a tanúm, nehéz dolog. Bocssás meg
OttoKár. Hidd el nekem, Nem tudtam
arról, ami történt.
Szünet, mivel OttoKár nem néz fel rá
Ha nem hiszel nekem, felejtsek el, Nincs
kedvem előtted izzásig vörösödni. Ha téged
nem bánt, hogy így félreismersz, Hát
istenemre, mindegy lesz nekem.
OTTOKÁR (szórakozottan) Hogy mondod, Jeromos?
JEROMOS Azt jól tudom, miért vagy ily konok. Való
igaz, nem tagadtam, nem én, Úgy volt,
hogy megkérem a lány kezét, De hóhér
törje szét a címerem. Ha gyilkosoknak
sógora leszek.
OttoKár hirtelen Jeromos nyakába omlik
Mi történt, OttoKár? Mi lelt? Mi dült fel
Ennyire s ily hirtelen?
OTTOKÁR Add a kezed.
Legyen megbocsátva minden.
JEROMOS - Te sírsz? Miért?
OTTOKÁR Engedj, ki kell a szabadba mennem.

OttoKár gyorsan el; a többiek követik

2. jelenet

Warwand. Szoba a várban. Ágnes egy székhez vezeti Sylviust

SYLVIUS Ágnes, hol van Fülöp?
ÁGNES Minden áldott nap ezt kérdezed?
Papíra is írnám, csak vak ne volnál.
Gyere, kezdedbe írom.
SYLVIUS S az segít?
ÁGNES Segít, ha mondom.
SYLVIUS Nem segít.
ÁGNES A felejtés ellen.

Én emlékezni nem akarok.
Drága nagyapa.
Kedves Ágnes.
Érintsd meg arcomat.
Te sírsz?
Tudom, az atya korholna most,
De ezt szerintem ő nem értheti.
Mert nézd, ahogy nevetnem kell egy vicces
Emberen, sírnom is muszáj, ha meghal
Valaki.
SYLVIUS No és az atya szerint
Miért ne sírj?
Mert jó ott neki, mondja ő.
S te elhiszed?
Csak tudja, mit beszél. De szerintem
mégsem gondolja úgy. Fülöp, ugye,
szívesen volt velünk? Szerettük, itt jól
érezte magát,
Aztán mégis a hideg sírba fekszik -
Irtóztató - Bár az atya szerint
Nem a sírban fekszik - Vagyis hogy ott
Fekszik a sírban, de - Most nem tudom
Neked felmondani. Rövidre fogva: Látom,
hol van; ott van, a dombtetőn. De Mért a
dombtetőn?
SYLVIUS Igaz? Nagyon igaz! Ágnes, igazat
mondott a pap. En Bízom benne, s
elhiszem.
ÁGNES Bízol benne? Furcsa. Szóval mégis másképp van
ez, Egészen másképp. Különben mért
kéne Bíznod benne?
Te mit gondolsz, Ágnes?
Hogy érted ezt?
Úgy értem, mit hiszel?
Nem tudom, nagyapa.
Hogyan? Még nem vagy. Beavatva? Hány éves
vagy te, mondd?
Nemsoká tizenöt.
Már oltár elé Vezethetne egy
lovag.
Gondolod?
Ugye szeretnéd?
Nem mondtam ilyet.
Nem is kell válaszolnod. De anyádnak
Mondd meg, küldjön hozzád gyóntatót.
Már jön is anyám.
Mondd meg neki rögtön.
Inkább te mondd meg, hogy rosszat ne higgyen
Rólam.
SYLVIUS Ágnes, vezesd csak kezemet
Az arcodhoz.
ÁGNES (kitérve) Minek?
Gertrúd jön
SYLVIUS Gertrúd, a lányod panaszkodik rád,
Szíve a korát megsúgta neki rég,
Virágzik már, s megérett arra is,
Hogy dús haját, ha majd befonják,
Díszítse a menyasszonykoszorú. S
te még az avatást, az asszonyi
Lovagásztenelést is halogatod?
Kí mondta ezt neked? Jeromos?
Gertrúd,
Mondd, nagyon piros?
GERTRÚD Jó, majd beszélek Az apjával. Még bírd ki
SYLVIUS holnapig, Rendben?
Ágnes megcsókolja az anyja kezét
Itt van, Ágnes, a játékdoboz.
Mit akarsz vele?
ÁGNES Odaadom a kertész Gyerekeinek,
Fülöp itt maradt
Barátainak.
SYLVIUS Fülöp katonáit? Add ide.
(Kinyitja a dobozt)
No, látod, ha e bábukat fogom, Mintha
Fülöp itt ülne az asztalomnál. Itt
játszott velük, itt mesélte el
Az ütközetet.
ÁGNES Ezek a lovasok, Mondta, mi vagyunk,
SYLVIUS s a gyalogosok A rosszítaiak.

SYLVIUS Rosszul mondd. A
Gyalogosok azok az ellenség.
ÁGNES Igen, a rossitzai ellenségeink.
SYLVIUS Dehogy, Ágnes, ki mondta azt neked, hogy
ÁGNES A rossitziai ellenségeink?
SYLVIUS Tudom én? Mindenki.
ÁGNES Ne mondd utánuk.
SYLVIUS Ők rokonaink és barátaink.
ÁGNES Miket beszélsz! A kisöcsémet, unokádat
Mégmérgezték, és ők nem ellenségeink?
SYLVIUS Mégmérgezték? A mi Fülöpünket?
GERTRÚD Ejnye, Ágnes, a gyermekszív a titkot
Csak úgy őrzi, mint madarat a kéz.
ÁGNES Titkot? Hisz a kisgyerekek is erről
Beszélnek. Nem te mondtad mindenki
Előtt?
GERTRÚD Én mondtam? Mindenki előtt? Mit
mondtam én mindenki előtt?
Veled, és titokban, közöltem, hogy talán,
Hogy lehet, sőt valószínű -
SYLVIUS Gertrúd,
Az nagyon helytelen, ha így beszélsz.
GERTRÚD Nem hallod? En semmit sem állítottam!
Nem is vádoltam senkit, hallgatók.
SYLVIUS De mégsem zárod ki, hogy bűnösök.
GERTRÚD Ki tudná megcáfolni is? - Hisz oly Gyorsan
veszett oda - Az egyik nap Vidáman
játszik, s másnapra halott? Hét éve,
amikor meghalt a lányom, Érdeklődni
vajon miért nem siettek? Most a
betegség híre el se ért
Rossitzba, már szaladt is a követ
Lóhalálában megtudakolni, hogy
Hogy van a kis lovag? - Mindenki tudja, A
szerződés, csak az igaztja őket, Amit mi
felbontottunk volna rég, Ok soha. A sok
csúnya folt a testén, S hogy szinte
megrohadhat elevenen -
De szót se! Csönd! Az apja jön. Parancsa
Tiltja, hogy erről bármit beszéljek.

Sylvester és a Kertész jön

SYLVESTER Sajnálom, Hans, lásd be végre már; A
répád édes, mint a cukor.
KERTÉSZ Mint a füge, uram.
SYLVESTER Sajnálom. Tépd ki, tépd ki -
KERTÉSZ Inkább ültetek tíz holdon bükköt,
Mint hogy egyetlen torzsát is kitépjek.
SYLVESTER Bolond vagy. Kitépni remek mulatság, Ha
azért teszed, hogy még jobbat ültess.
Csak képzeld el a sok facsemetét,
Táncolnak nekünk, mint a gyermekek, Es
rügyszeműkkel bámulnak reánk. Örülni
fogsz nekik, Hans, higgy nekem; Neveled,
növeled, szereted őket, Mint gyermekeid
tejtestvéreit, mert Szorgalmadból fakadt
az életük, Együtt nőnek, együtt
virágzanak, S ha lányod elhossa első
unokádat, Figyelj szavamra, kamráinkat
ők Roskadásig töltik majd gyümölcsöcsel.
KERTÉSZ Megéljük ezt, uram?
SYLVESTER Ha mi nem is,
KERTÉSZ Hát gyermekeink.
KERTÉSZ A gyermekeid?
Egy tölgyet inkább nevelnék, uram,
Mint kisasszonyodat.
SYLVESTER Ezt nem értem.
KERTÉSZ Ha az északkeleti szél se dönti
Ki, nehogy fejszével jöjjenek, mint
Fülöp lovagra -
SYLVESTER Csönd! Badar beszédet Nem tűrök
e házban.
KERTÉSZ Elültetem
A fákat. S ha nem eszitek meg gyümölcsöt.
Rosseb vigye! Rossitzba küldöm az egészset! (E)

Ágnes Gertrúd keblébe rejti arcát

SYLVESTER Hát ez? Csak ámulok. - Esküszöm,
Ebben a ludas, Gertrúd, csakis te vagy.
Beteg lélek mételye a gyanakvás, Mert
minden, még a szűzi tiszta is, Egy
förtélem lesz fertőzött szemében. S
lényegtelen köznapi semmiségek

GERTRÚD Nem összefüggő szálait egy nagy
Torzkeppé gubancolja össze, hogy
A rút lidércpofával riogasson.
Gertrúd, ez rossz, ez rossz nagyon. -
Drága
Férjem.
SYLVESTER A fényt, ami, úgymond, kigyúlt Neked,
vissza kellett volna szivedben
Tartanod, kétértelmű sugarát nem
Engedned ki a napvilágra! Mert Ha a.
nap is látta volna azt veled, Hát örökös
éjfél borítaná, mint Ítéletnapon, a
Földet.
GERTRÚD Hallgass Végig.
SYLVESTER Sőt a rémhírek görbe tükre,
A csöcselék elé veded, mint parazsat
Szarvasbogár elé, lobbantsa fel A
szomszéd zszindelyét -
GERTRÚD En vetem elé? Ó, drága férjem, világos
volt ez Mindenki szemében, hiába is
Titkoltuk volna, rájöttek ők
Maguktól.
SYLVESTER Ezt hogy érted? Amikor
Tizenhét éve Rossitzba siettel, Hogy
ott lehess húgod mellett az első
Szülésnél, és megpillantotta húgod A
hava szült fiát, téged vádolt,
Téged - ugye értesz -, hogy titokban Te
csented el tőle a gyermeket,
S míg babusgattad, csókolgattad, a száját
Befogtad és benyomtad a fejét -
GERTRÚD Jaj, Istenem, mostantól hallgatók,
Senkit sem vádlok, beletörődöm,
Csak meghagyják egyetlenünket, az utolsót.
(Hevesen átkarolja Agnest)
APRÓD (jön) Egy lovag vár, uram, a kapuban.
SYLVESTER Ereszd be.
SYLVIUS A szobámba megyek, Ágnes, vezess.
(Ágnessel el)
GERTRÚD Terítsek neki is az asztalunknál?
SYLVESTER Igen. légy szíves. Addig én lováról
Gondoskodom.

Minketten el. Ágnes jön, Körülnéz, kendőt köt a fejére, kalapot vesz rá és el. Sylvester és Aldöbern jön

ALDÖBERN Szóval Rossitzból?
SYLVESTER Aldöbern lovag, Rossitzból. Rupert küldött, az
uram, Schroffenstein grófja hozzád,
Sylvesterhez, Schroffenstein grófjához.
SYLVESTER Hogy küldenek, Ajánl
téged; urad barátai
A barátaid. Kérlek, mellőzzük hát A
formaságokat, nézd el nekem, Ha
leülök, és te is ülj le mellém,
Mesélj el Rossitzról, amit tudsz, mindent.
Ahogy egy tó két partján élő két rokon
Család ritkán küld egymáshoz, talán Csak
nász, gyász, keresztelő vagy egyéb
Fontosabb alkalomra, csónakot, S már
szólna a követ, de ők szavába Vágyva
kérdik, mi történt, hogy esett, Hány éves a
legidősebb gyerek, S a legkisebbiknek
hány foga jött, Kíváncsiak, ellett-e már a
borjú, S egyébre is, mi nem tartozik A
tárgyhoz, mégis kikívánczik, S most
magam is, lám, erre készülök.
- Kérlek, ha gondolod, foglalj helyet.
ALDÖBERN Állva is jó lesz, uram.
SYLVESTER Ej, bolond,
Hisz állni és mesélni épp olyan,
Mint lovon ülni és csókolózni.
ALDÖBERN Végzek, Mielőtt
leülnék, uram.
SYLVESTER Ilyen
Rövid leszel? Azt sajnálni fogom;
De mit legyünk, ha így sietsz. Beszélj.
ALDÖBERN Gazdám, Rupert, Schroffenstein grófja küldött,
Ki a fián, Péterem elkövetett
Gyilkosság miatt hadat üzen neked.
SYLVESTER Gyilkosság?

ALDÖBERN	Gyilkosság. De arra kért, ne legyek olyan rideg, Hogy csak a vér, a vas, a tűz, a kín, Felperzselés, kiirtás, lerombolás Említésével beéjrem. Halld tehát Saját szavait: a várad helyén Hatalmas vérpadot kíván emelni; Véredre szomjazik s gyermekedére, A gyermekedére - ismételte meg.	ALDÖBERN	Ég veled. SYLVESTER	Veled lovagolok,
SYLVESTER	(<i>feláll, merőn Aldöbern szemébe néz</i>) Vagy úgy. - Ül j le, drága barátom. (<i>Széket hoz</i>)	GERTRÚD	Várj meg, barátom. Könyörgök, ne add Magad önként az ellenség kezére!	
	Mondd csak,	SYLVESTER	Nyugalom.	
	Ugye nem rosszítani vagy? Ül j le hát. Mi a neved? Ül j le, ül j le. - No, mondd, Már elfeledtem, mondd, honnan is vagy Való?	ALDÖBERN	Tévedsz, ha azt hiszed, Szívélyes lesz ott a fogadtatás.	
ALDÖBERN	Hogy hol születtem? Oppenheimben. Mit akarsz ezzel?	SYLVESTER	(<i>a fegyverek felcsatolásával van elfoglalva</i>) Nem baj, nem baj; ki egyedül kel útra, Szabadon lép ellensége elé.	
SYLVESTER	Úgy, Oppenheimben - tehát Nem rosszítani vagy. Sejtettem, ül j hát le. (<i>Az ajtóhoz megy</i>) Gertrúd!	ALDÖBERN	Legjobb esetben is vasra verve Láncolnak majd tömlőcöd falához.	
Gertrúd jön		SYLVESTER	Nem számít. - A poklok mélyére is lemerülnék, Ha ez lenne tisztánlátásom ára.	
	Kérlek, küldess el e lovag Apródjáért, hallod?	ALDÖBERN	Átok ül fejedem; Rossziban senki sincs, Ki előtt szent volna életed.	
Gertrúd el		SYLVESTER	Nem rémítesz meg. - Nekem az övék szent, Es derűs-merészen kockáztatom A sajátom. Indulhatunk! (Gertrúdhöz) Sértetlenül térek vissza, ha még Az ártatlanság szent lsten szemében.	
	Ülj le már, öreg. - Mi a háborút illeti: lovagoknak Való remek multság; ebben mi ketten egy Oldalon állunk.	Amikor indulni akarna, jön Jeromos		
ALDÖBERN	Mi ketten egy oldalon?	JEROMOS	Hová?	
SYLVESTER	Hogy az ördögbe ne? Ha bárki is Mebántott, szidott vagy sértegetett, Ki vele, mondd el, s együtt bosszút állunk.	SYLVESTER	De jó, hogy jössz! Arra kérlek, maradj Az asszonyokkal, míg én visszatérek. Hova indulsz?	
ALDÖBERN	Eszedem vagy? Vagy tán színészkedel?	JEROMOS	Rossziba. Mint a megtért Bűnös, kiadod magadat nekik? Mit mondasz - ?	
Gertrúd, az apród és egy szolgáló jön		SYLVESTER	Ej, hát hitvány életed Minek is nyújtanád tovább! Siess, Es helyezd bűnös fejedet keresztény Alázattal a hóhérkard alá.	
SYLVESTER	Fiam, mondd, ki a te gazdád? Minden Rendben - ? Érted már, hogy mire gondolok? -	JEROMOS	Azt hiszed, ha bűn terhelne, fejem A jogos bosszú elől menteném? Te kétszínű kuruzsló! Gondolod, Hogy hamis szívedet, adott szavadra, Megveszem újra, mint az igazit? Talán a nép vak gyermeke vagyok, Akit, mint egy utcai kikiáltó, Becsaphatsz újra meg újra, meg újra? Még annyi levegőt sem érsz, amennyi Ahhoz kell, hogy kimondjam: gazember! Kerülni foglak, még az lesz a legjobb. Mert itt, a közeledben minden büzlök, Mint a gyilkosoknál.	
ALDÖBERN	A fenét vagyok az, aminek gondolsz. Azt hiszed, olyan hülyének szült anyám, Ne ismerném fel benned a gazembert? Kérdezd csak meg akármelyik kutyát Az udvarunkon, megszagolja rajtad Ugyanezt, és ha volna köztük egy is, Ki aljas két kezedből elfogad Akárcsak egyetlenegy harapást, Akasszanak fel. - Ezzel, ím, lejárt A küldetésem. Áadtam neked, Te gyermekgyilkos, a hadüzenetet. (<i>El akar menni</i>)	SYLVESTER	Te kétszínű kuruzsló! Gondolod, Hogy hamis szívedet, adott szavadra, Megveszem újra, mint az igazit? Talán a nép vak gyermeke vagyok, Akit, mint egy utcai kikiáltó, Becsaphatsz újra meg újra, meg újra? Még annyi levegőt sem érsz, amennyi Ahhoz kell, hogy kimondjam: gazember! Kerülni foglak, még az lesz a legjobb. Mert itt, a közeledben minden büzlök, Mint a gyilkosoknál.	
SYLVESTER	(<i>visszatartja</i>) Ne még, ne menj, elfog a nyugtalanság. Szavad, bár nem túl gazdag értelemben, Mégsem szegényes értelmű egészen, S ez rettenetes. - Egyikünk nyilvánvalóan Őrült; ha nem te, akkor én. A csöppnyi Józan értelem, mi téged megóv A tébolydától, engem zár oda. - Nézd, ha azt mondanád, hogy a folyók A medrük mellett folynak fölfelé, S a sziklák csúcsain gyűlnek tavakká - Elhinném. De azt mondd, meggyilkoltam Egy gyermeket, rokonom gyermekét. -	SYLVESTER	Segítség! Emberek! Segítség! A függöny lehull	
GERTRÚD	Nagy Isten, ki vádol téged ilyen Iszonyú tettel? A rosszítziak, Akkik maguk, csak pár hónapja -			
SYLVESTER	Hallgass. Kérlek, mondd még egyszer. Igaz lehet, Valóban igaz? Gyilkosság miatt Hadüzenet?			
ALDÖBERN	Kérőddzem föl Százhuszadszor is?			
SYLVESTER	Na, jó. Nyergeld, Franz, a lovamat. - Bocsáss meg, barátom, De ki érthetné meg az érthetlent? Hol a kardom, sisakom? - A saját Szájából kell hallanom, hogy hihessem. - Küldess Jeromosért, jöjjön azonnal Warwandba.			

MÁSODIK FELVONÁS 1. jelenet

Hegyvidéki táj. Előterben egy barlangnyílás. Ágnes a földön ül és koszorúkat fon. Ottokár jön, bánatos pillantást vet Ágnesra. Aztán tájdalmas mozdulattal fordul el, Ágnes észreveszi, de folytatja a koszorúfórást, mintha nem látta volna meg a fiút

ÁGNES Nem szép dolog a leskelődés; A tiszta lélek nem csinál ilyet, Hát mindig őutána leskelődnek.
S a legrosszabb, hogy meg se bűnhődik A leskelődő. A büntetés helyett, Mit érdemelne, kívánsága és Szeszélye talál kielégülést.
Például most is ott lapul egy fiú.
- Mi is a neve? Hisz ismerem. Az arca Csöndes hajnali záporosó, Szeme viharfény a hegyek fölött, Villámot rejtő felhő a haja,
Közele szélfúvás a messzeségben, Beszéde zúgó hegyi patak, és Ölelése - de csitt! Mit is beszél? Ez az ifjú titokban lopakodva, Váratlanul és minden bejelentés Nélkül tűnt fel itt, mint a nyári nap, Az éj szerelmi ünnepeit kilesni.

JOHANN Ezt eltaláltad. Elrontaná a kedvem,
Ha szivedet, akár a teknőst, kemény és
Sérthetetlen páncél borítaná.
Mert egyetlen vágyam ezen a földön,
Hogy téged, mint a bögöly, üldözzelek.

OTTOKÁR Sokkal jobb vagy ennél a pillanatnál.
JOHANN Hülye! Hülye! Hát azt hiszed, bedőlök?
Nem látszom jónak, mert nem akarok,
De, mondd, jó vagyok, hátha az
Érdemtelen dicséret megpuhít, És
igyekezzem neked megfelelni. Fűtyülök
a tapintatodra. -

OTTOKÁR Felingerelnél - nem fog sikerülni;
JOHANN Te állsz értem holnap bosszút, tudom.
Nem, azt már nem, erről gondoskodom.
Mély sebet vágok a szívem fölé, Tüvel
izgatom, nem hagyom beforrni, Égessen
szüntelen a fájdalom.

OTTOKÁR Ez lehetetlen, nem, ez képtelenség,
JOHANN Ennyire otromba hogy is lehetsz,
Ha Ágnes, éppen Ágnes szeretted!
Még emlékeztetni mersz rá, te
Vadállat!

OTTOKÁR Ég veled, Johann.
JOHANN Megállj! Azt hiszed, tréfáltam csupán?
OTTOKÁR Mit akarsz?
JOHANN Végezzünk. Az életem S a tiéd két
pók egy dobozban. Vond ki
kardodat!
(Kivonja a sajátját)

OTTOKÁR Ugyan. Ha halni kell,
JOHANN Ne a te kezéd legyen gyilkosom.

OTTOKÁR (átöleli) Johann!
JOHANN (ellöki) Eressz, te kígyó!
Nem marna meg, látványával akar Lassan
megölni. - Hát jó. (Elrakja a kardot)
Van más útja is.

Ketten kétfelé el

2. jelenet

*Warwand. Szoba a várban. Sylvester egy széken ül, csak nemrég tért
magához, még látszanak rajta az iménti ájulás jelei. Theistiner, Jero-
mos, Gertrúd és egy szolga állja körül*

GERTRÚD Magához tér, hála az égnek. -
SYLVESTER Gertrúd -
GERTRÚD Megismersz, Sylvester, újra megismersz?
SYLVESTER Oly friss vagyok, mint ki új életének
Küszöbét lépi át.
GERTRÚD S a kapuban, lám,
Angyalaid fogadnak forró
Szeretettel.
SYLVESTER Mondd, hogy kerültem erre A székre? Az
imént még, ugye, álltam, - Vagy
tévedek?

GERTRÚD Ájulva buktál le
A földre.
SYLVESTER Elájultam? Miért?
Beszélj már. - Mi van veled? Mi történt
Veletek?
(Körülnéz, élénken felkiált)
Hol van Ágnes? Halott?
GERTRÚD Dehogy,
SYLVESTER Dehogy, odalent van a kertben.
Akkor
Mért néztek ilyen elszörnyedve rám?
Gertrúd, beszélj. - Beszélj, Theistiner.
Mind néma - Theistin, Jero - Jeromos!
Vagy úgy - Igen - Tudom már.

GERTRÚD Bújj az ágyba
SYLVESTER Sylvester, ott majd mindent elmesélek.
Agyba? Fúj! És mondd, de igazán,
Tényleg elájultam, mondd!
GERTRÚD Es tudod már, mint mondd, hogy miért?
SYLVESTER Hát tudtam én? Fúj! Fúj! Mennyire hitvány
Jószág a lélek.
GERTRÚD Bújj ágyba, Sylvester,
A tested nyugalmat kíván.

SYLVESTER Igaz, A testem a bűnös.
GERTRÚD Gyere, gyere.
SYLVESTER Szerinted muszáj? ,
GERTRUD Agyban a helyed, Egy szót se
halljak.
SYLVESTER Megszégyenítisz Az igyekezeteddel.
Két percet adj, és Mindent jóváteszek,
rendbejövök Magamtól.
GERTRÚD Legalább a cseppeket
Vedd be a tirolüvegéből. - Dicsérted
Mindig mint gyógyhatású szert.
SYLVESTER A nő nem hisz a lélek erejében,
Inkább megbízik holmi gyógyszerekben.
GERTRÚD Erőt ad, higjy nekem.
SYLVESTER Ehhez elég az
Öntudatom is.
(Feláll)
Boldog vagyok,
Mert többet ér a lélek, mint reméltem,
Felszáll egy pillanat alatt
Az ősforráshoz, Istenéhez, hogy
Titánerővel térjen vissza onnan.
Theistiner! Nincs vesztegetni való
Időnk. - Gertrúd! Tudja már?

GERTRÚD Igen.
SYLVESTER Beszélj. Ugye ez ritka aljas dolog, amihez A
kétség szikrája se férhet?
THEISTINER Ebben itt Senki nem kételkedett
kívüled; Szinte mindenki látta jó előre,
Hogy végződik ez előbb vagy utóbb.
SYLVESTER Előre látni? Hát nem láttam előre.
Kételkedni? Már nem kételkedem. -
THEISTINER Szóval megtudták az emberek?
Sőt már a fej is ott van birtokukban,
Mely Rosszítból a hirt hozta neked.
SYLVESTER Hogy érted ezt? Még itt van a követ?
THEISTINER Igen, megkövezték?
A népet
Nem lehetett megfékezni. Fejét
A kapu két baglya közé szegezték.
Ez aljasság volt,
Theistin, a követ szent fejét saját
Fejeddal kellett volna védened.
THEISTINER Igaztalanul korholsz, jó uram,
Nem voltam ott a tettnél, mint hiszed.
Csak holttestét találtam - ezt meg, ezt a
Jeromost épphogy meg tudtam menteni.
SYLVESTER Hát egyék meg, amit főztek. Ha már
Megtörtént, megtörtént, így lesz a jó.
Egészen tisztán, belátom, nem mehet A
dolog, mert aki piszokhoz ér,
Bemocskolódik. Sőt talán még ki is
Használhatjuk e gáztett szellemét.
Fordítsuk javunkra. Most lóra szállsz, És
összehívd hűbéreseimet, Jelenjenek
meg személyesen előttünk. En addig a
várbeli férfiakat
Gyűjtöm össze, nem kell sok beszéd,
Elég lesz ősz fejemet nekik megmutatnom,
S mindegyik hajszála hőst nyer ügyünknek.
Ez az első orvtámadást kivédi, S
megerősödv fordítunk a kártyán: Odújában
keressük fel a farkast, Nem hibázhatunk,
hidd el, mert a tét Mindaz, ami szent és
magasztos: erény, Becsület, asszony,
gyermek és az élet.
THEISTINER Indulok, uram, s még ma délután
Minden hűbéresed itt gyülekezik.
SYLVESTER Helyes.
Theistiner el
Franziskus, hívasd a várkaplánt.
- Még valamit. Mindkét fegyverkovácsot
Hozd magaddal.
(Jeromoshoz)
A szégyent, mi rajtad esett,

Jeromos, nagyon röstellem. Tudod,
Voltaképp nem is voltam jelen. Az
emberek szeretnek, hűségük Jele volt e
félresiklott buzgalom. Bocsács meg nekik.
A továbbiakról Gondoskodom. Ha most
Rossitzba mégy, Indulhatsz rögtön, tíz
lovast
Adok kíséretül.

Nem tagadom,
E balesetnek szinte örülök, hisz ltt
tartott nálam még egy darabig. Mert
méltatlan volt a viselkedésem.
- Nem, ne mondj semmit. Tudom. Van, ki épp,
Mert erős, épp azért bukik el.
A félig elhalt tölgy kibírja a vihart,
Mely az eleven fát döngve kidönti,
Mert megmarkolhatja a koronáját.
- Nem minden csapás elviselhető,
Kit Isten szorongatott meg, lerogyhat,
- Zokoghat is. A túrni kész közöny
Csak atléták erénye. Mi nem díjakért
Bukunk el, s nem is csak színleg. - De
méltósággal fel kell újra állnunk. Nem
tartlak fel tovább. Menj Rossitzba,
Választott, új barátaidhoz,
Mert Warwandban, tapasztalhattad már,
Mától fogva nem látnak szívesen.
- Helyes, helyes - mert én nem érek annyit,
Hogy ajtót ne mutass. - Ha magamat Hitvány
alaknak látom, mennyivel Rosszabbnak
láthatsz te. - De annyira Hitvány mégse
vagyok. - Gondolj, amit Akarsz. Bocsánatot
kérni nem tudok, A nyelvem béna, szavaim
riadt Gyermekként lapítanak. - Indulok, De
elárulom, nem Rossitzba, hallod? És még
valamit. Ha hasznom veszed, Csak szólj, az
életem tiéd, hallod, Neked adom az életem.
(E!)

GERTRÚD Hé, Jeromos!

SYLVESTER Nem fordul vissza. Te mért nem kiáltsz utána?
Ha érted, mi ez, úgy világosíts fel.
Olyan ez, mint egy álom.

GERTRÚD Ej, hát

SYLVESTER A nossitziak megnyerték maguknak.
Az egész tartományban nincs lovag,
Kit ránk ne uszítanának, ha bírnák.

GERTRÚD De Jeromost! - Bárki másról szívesen
Elhittem volna, de Jeromosról! Mégsem
könnyű egyetlen perc alatt Hosszú
évek bizalmát tönkretenni.

SYLVESTER Pokoli csalás történt, ami bennem,
Sőt benned is gyanút keltene.

GERTRÚD Bennem? Magammal szemben? Ezt kérek,
Magyarázd meg.

SYLVESTER Rupert fiát valóban
Meggyilkolták a te embereid.

GERTRÚD Az embereim?

SYLVESTER De ez még nem is
A legrosszabb. Az egyik bevallotta,
Hogy te bérelted fel a gyilkolásra.

GERTRÚD Bevallotta?

SYLVESTER Igen, a kinpardon, S egy percre
rá kiadta lelkét.

GERTRÚD Kiadta lelkét? - S vallott? - A halálban, Ha
élete gazságok sora volt is, A halálban
nem bűnös már az ember. - Ki hallotta azt
a vallomást?

SYLVESTER Egész Rossitz. A nép előtt, a város
Főterén folyt a vallatása.

GERTRÚD Mindezt kitől tudod?

SYLVESTER Jeromostól,
Kí a nép közt kérdezősködött.

GERTRÚD Akkor ez nem csalás, nem lehet az.
Az Istenért, mi más lehetne?

SYLVESTER Isten
Vagyok, hogy engem kérdezel?

GERTRÚD Ha nem,
Akkor, Jézusom, ránk hull a gyanú.

SYLVESTER Ránk hull, bizony.

GERTRÚD És nekünk kell
Tisztáznunk magunkat?

SYLVESTER Kétségtelenül Nekünk
és nem nekik.

GERTRÚD Ó, üdvözítőm,
De hogy?

SYLVESTER Ha majd beszélhetek
Ruperttal, személyesen.

GERTRÚD Hogyan?

SYLVESTER Ezt mernéd tenni, mikor a követ
Halála végleg ellened hergeli?
Ez tényleg megnehezíti. - Mégis,
Ez az egyetlen út, mi járható.
- Nincs más megoldás. - Hol van Jeromos?
Elment már? Mert ő elvihetne hozzá.

GERTRÚD Drága férjem, kérek, hallgass reám. -

SYLVESTER Gertrúd. - Hagyjál, te ezt nem értheted.

Mindketten el

3. jelenet

Warwand kapuja előtt

ÁGNES (*futva be*) Segítsé! Segítsé!
JOHANN (*megragadja*) Hallgass már végig, te lány!
Nem ellenséged üldöz, én szeretlek,
Mit szeretlek! Imádlak, istenítlek!

ÁGNES Távozz, szörnyeteg: ugye rosszti vagy?
JOHANN Mitől félsz annyira? Nézz végre rám!
Gyönyörtől s fájdalomtól reszketek,
Hadd fonjon körül mind a két karom,
Kínom, gyönyöröm, mindenem.
Mit akarsz tőlem. te örült?
Semmi mást.
Nekem halott vagy, jég hideg halott, Akit
borzongva szorítok magamhoz.

ÁGNES Veszett dühétől védjete meg, égiek!
JOHANN Kislány, figyelj, holnap sirba fekszem,
Ilyen fiatalon - ez nem fáj neked? Egy
haldoklót is ellöknél magadtól?
Egy búcsúcsókot adj. (*Megcsókolja Ágnest*)
Mentsetek meg,
Égiek!

JOHANN Te ments meg engem, égi lény!
Az életem hüllőként rám fonódik
Fogatlan, ocsmány tagjaival,
Érintésétől a hideg kiráz. Ne, Fogd ezt
a tört.

ÁGNES Segítsé! Gyilkos! Segítsé!
JOHANN (*szigorúan*)
Fogd ezt a tört, ha mondom! - Egyet úgys
Szívembe döftél már!
ÁGNES Te szörnyeteg! (*Ájultan roskad össze*)
JOHANN (*lágyan*)
Vedd e tört, szerelmem - és gyönyörrel,
Ahogy szád kínálja magát a csókra, Tárom
fel neked keblemet, hogy beledőj.

JEROMOS (*utazókkal lép ki a kapun*)
Innen jött a vészszikoly - Nyomorult!
Mit tettél? Megsebesült! Te ördög!
Az életeddel fizetsz ezért.

Megsebesíti Johann, az elvágódik. Jeromos felemeli Ágnest Ó,

Ágnes! Ágnes! Nem látok sebet. - Élsz? *Sylvester* és

Gertrúd lép ki a kapun

SYLVESTER Jeromos rémült kiáltása volt,
Nem Ágnesé - 0, Istenem!
(*Fájdalommal elfordul*)
GERTRÚD Egyetlenem, Utolsó kicsikém!
JEROMOS Segítsetek, Nem ölte meg.
GERTRÚD Mozdul, nézd! Lélegzik -
Él, igen, él, él. él!
SYLVESTER Él? Nem Sebesült meg?
JEROMOS Az utolsó pillanatban Volt, már ráfogta
törét, amikor Leütöttem a
gyalázatost.
GERTRÚD Nem rosszti ez a fiú?
JEROMOS Ne kérdezd, a szégyen éget - de az.
SYLVESTER Add a kezed, Jeromos, értjük egymást.
JEROMOS Értjük, igen.
GERTRÚD Már ébred, a szemét
Kinyitja, nézzétek, s rám tekint veled.
ÁGNES Megszabadultam attól a szörnyetegtől!

GERTRÚD Itt fekszik holtan, most már megnyugodhatsz.
 ÁGNES Megölték? Miattam? O, ez iszonyú!
 GERTRÚD Jeromos végzett gyilkosoddal.
 ÁGNES Messziről követett a hegyek közül
 - Amint észrevettem, rám tört a rettenés,
 Rohanni kezdtem, de a gyilkolás Vágya őt
 gyorsabban űzte, mint engem A félelem -
 és itt letépett.

SYLVESTER Azonnal tört fogott rád? Nem beszélt?
 Vagy nem tudsz visszaemlékezni erre?
 ÁGNES Alig - ijesztő tekintete láttán
 Majd minden érzékem cserbenhagyott.
 Úgy beszélt, mint ki nincs egész magánál,
 Valami szerelemről, és hogy istenít, Hol égi
 lénynek, hol hideg halottnak Nevezett, s
 kirántva törét arra kért, Óljem én meg őt,
 én, és így dőfött Felém.

SYLVESTER E ' még? Talán csak sebesült. Nyitva
 a szeme. *(Az emberekhez)*
 Vigyék a várba,
 Hívjatok seborvost.

Johannt elviszik

GERTRÚD És hírt hoz róla. Egyiktek visszajön,
 De lányom, hogy mertél
 Ilyen messzire s egyedül kimenni A
 hegyek közé?

ÁGNES Ne bánts, legkedvesebb
 Kirándulótam volt.

GERTRÚD S olyan soká
 Elmaradni!
 Egy lovag tartott fel az
 Utamon.

GERTRÚD Egy lovag? Látod, milyen
 Veszélynek teszed ki magad! Hiszen
 Az szinte csak rossitzai lehetett!

ÁGNES Rossitzai?
 Jól tudom, hogy Ottokár
 Gyakran bolyong a hegyek között.

ÁGNES Aki tehát -?
 JEROMOS Rupert idősebb fia.
 Nem ismered?
 ÁGNES Sohase láttam.
 JEROMOS S ha biztosan tudom, hogy téged ő
 ismer?
 ÁGNES Engem?
 GERTRÚD A mi Ágnesünket? Honnan?
 JEROMOS Ha nem tévedek, kendő volt kezében,
 Mit azelőtt, úgy tudom, te viseltél.

ÁGNES *(fejét anyja keblébe rejt)*
 Ó, anyám!

GERTRÚD Az Isten szerelmére, Ágnes,
 Légy óvatos. - Már az almával is
 Megmérgezhetsz, amit neked szedett A
 fáról.

JEROMOS Nem, ettől nem tartanék -
 Sőt inkább - De ki bízhat a kígyóban?
 Úrvacsorán esküdtél rád halált.

ÁGNES Énrám halált?
 JEROMOS Magam hallottam.
 GERTRÚD Úgy kell
 Vigyáznom rád, akár egy kisgyerekre.
 Nem mehetsz ki a várfalak közül,
 Mostantól anyád oldalán maradsz.

EGY SZOLGA *(jön)*
 Nagy jó uram, a gyilkos nem halott.
 A seborvos szerint könnyű a seb. SYLVESTER
 Magához tért már?

EGY SZOLGA Uram, nem lehet
 Rajta kiokoskodni. Összehord
 Mindenfélét, mint ki megtébolyult.
 JEROMOS Színlelés az egész.
 SYLVESTER Ismered őt?
 JEROMOS Csak annyit tudok róla, hogy neve
 Johann: Rupert törvénytelen fia, Aki
 Rossitzban lovagnak tanult,
 És tegnap reggel kapta meg a kardot.
 SYLVESTER Csak tegnap kapta a kardot - s ma már
 Tébolyult? - Ugye a Szentmisén A
 bosszúra ő is fölesküdt?

JEROMOS Rupert összes szolgájával együtt.
 SYLVESTER Jeromos, sanda kételyem már-már
 Maga a bizonyosság. - Megbocsátanám,

Hogy gyanúba kevertek, s ellenem
 Bosszút esküdtek, hogy hadat űzentek, -
 Igen, ha harcban égetik porig A váramat,
 ha harcban ölik meg Lányom,
 asszonyom, megbocsátanám. De ha
 már orgyilkost küldenek, Ha így állunk -
 Maradt még kételyed?
 GERTRÚD Nem adták tanújelét eddig is?
 Fülöpre gondolsz?
 SYLVESTER végre belátod! Nem hitted soha a
 gyanút, de inkább Bizonyosságot
 mondanék; szerinted
 Női okoskodás; mert egyszer ráhibáztak,
 Most azt hiszik, hogy csálhatatlanok. Te
 csak tudod. - Mondhatnék többet is, Miről
 neked sejtelméd sem lehet.

SYLVESTER Többet is?
 GERTRÚD Két év előtti lázadra Biztos
 emlékszel. Már lábadoztál, Mikor
 Eustache küldött egy üveg
 Ananászbefőttet.

SYLVESTER Egy rossitzai Lovag felesége hozta
 el, valóban.

GERTRÚD Hamis ürüggyel arra kértelek,
 Ne nyúlj a küldeményhez, és saját
 Barackbefőttem adtam ahelyett. De
 te ragaszkodtál az ananászhoz, A
 barack nem kellett, s ezt hirtelen
 Heves hányás követte.

SYLVESTER Különös; Mintha rémlene valami -
 igen. A macska fellökte az
 ananászt,
 És ezért megkértem Ágneset, adjon
 Nekem a barackból. - Így volt? Beszélj,
 Ágnes.

ÁGNES Igen.
 SYLVESTER Ez aztán különös Fordulat.
 Mivel az ananász
 A macskának nem ártott, de nekem
 A te kompótot igen -?

GERTRÚD Kifogatni bármit könnyen Lehet.
 SYLVESTER Valóban? Ugyanezt hiszem. Én is, s
 talán jól teszem, ha azzal, Amit itt
 feltálalsz, nem is törődöm.
 Elég. Megkérlek, hallgass már Fülöpről.
 Ha megmérgezték, ha nem, halott. És
 nincs tovább. Punktum. Így akarom.
 JEROMOS Sylvester, kedvező a pillanat, Használj
 ki. Ha Péter meggyilkolása Pusztá
 csalás, s ez szinte már bizonyos, Abban
 Johann keze is benne van.

SYLVESTER Csalás? Ez hogy lehet?
 JEROMOS Ej, hát úgy, hogy Rupert fia, kit állítólag
 megölték, Csak meghalt. Kapott az
 alkalmon Az apa, s a szerződésből
 kovácsol Magának szerencsét. Eléri, hogy
 két Embereid, akikre véletlenül
 Akadt a hegyek közt, hiába
 Ártatlanok, az egész világ
 Szemében úgy tűnjének fel, mintha
 Ok volnának a gyilkosok - s e jogosnak
 Tetsző ürüggyel felmondja a békét,
 Kiirtja Warwandot, s az örökrészt
 Megkaparintja.

SYLVESTER De tőled úgy tudom,
 Halálakor az egyik emberem
 Beismerte még ott, a kőpadon, hogy
 En béreltem fel a gyilkolásra.

Mély hallgatás

JEROMOS Akivel én beszéltem, csak egyetlen
 Szót hallott a kőpadra vonttól.
 SYLVESTER Mi volt az?
 JEROMOS Sylvester.

Mély hallgatás

Nem tűnt fel neked
 Az állítólagos gyilkosok hiánya?
 A családjuktól meg lehetne tán
 Tudni egy s mást.

SYLVESTER *(a szolgálkhoz)* Hívjátok ide az
Egyik kapitányt!

JEROMOS Akitől a legtöbb

SYLVESTER Tisztázó szót remélem, az Johann.
De az sem biztos tudás.

JEROMOS Ha nem vall,
Majd úgy teszünk, mint a rossitziak:
Kinpadra veled!

SYLVESTER És mi van, ha erre
Bevallja, hogy Rupert bérelte föl.
Akkor végre kiderül.

JEROMOS Igazán? Ezek
SYLVESTER szerint én is gyilkos vagyok.

Mély hallgatás

JEROMOS A pap találjon ki e zűrzavarból! En nem tudok.
SYLVESTER Rejtély vagyok neked?
Vigasztalódj, Isten is az nekem.
Es most mit tervezel?

JEROMOS Még a legjobb
SYLVESTER Az volna, ha beszélhetnék Ruperttal.
Merész húzás. Péter ravatalánál
JEROMOS Mondott szavai szerint, tőle téged
Sem emberi, sem isteni törvény
Nem véd.
SYLVESTER Kitérni nem szabad. Az ember Könnyen
eszel ki iszonyú tervet, De a szörnyű
tettől mégis visszaretten.

JEROMOS Nem épp erre szolgáltattam ma példát.
SYLVESTER Még ezt a büntetett is, ha aljas is,
Ezt is meg kell bocsátanunk, Jeromos.
Az indulat ragadta el. Csak annál
Váratlanabb lesz ott látogatásom. Van,
amit alig remélünk, s épp ezért
Beválthatja reményünk.

JEROMOS Vakszerencse.
Talán sikerül.

SYLVESTER Megkísérlem. Te menj
Előre Rossitzba, kérj biztosítékot.
Azt hiszem, ott nincs mitől tartanod.

JEROMOS Nincs,
Mégkísérlem.

SYLVESTER *(Lemegy a kapuhoz)*
Ég veled. Ég veled.

GERTRÚD És térj vigasszal vissza mielőbb.

Sylvester, Gertrúd és Ágnes követik

ÁGNES *(mentében felemeli a tört)*
Nincs köztük egy sem -

GERTRÚD *(rémülten)*
A tőr - mérgezett, Ágnes, mérgezett
Lehet. - Dobjd el, de rögtön.

Ágnes leteszi

Semmit sem vehetsz addig a kezébe, Nem
érhetsz és nem nyúlhatsz semmihez, Míg
nem próbáltam ki saját kezűleg.

Mind el

A függöny lehull

HARMADIK FELVONÁS 1. jelenet

*Hegyvidéki táj. Ágnes a barlang előtt a gyász testtartásával ül. Ottokár
jön és láthatatlanul lapul meg a barlangnyílás közelében. Ágnes észre-
veszi, felsikolt, felugrik és menekülni akar*

ÁGNES *(összeszedi magát)*
Te vagy. -

OTTOKÁR Megijedsz tőlem?
ÁGNES Hála ég.

OTTOKÁR És hogy remegsz. -
ÁGNES Már jól vagyok.

OTTOKÁR De mondd,
Te igazán meg tudsz ijedni tőlem?
ÁGNES Magamnak is rejtély. Hisz az előbb még
Ezen tűnődtem és merész szívet,
Elszánt erőt s töretlen kintartást
Hívtam oldalamba, segítsenek.

OTTOKÁR -- De mégis rám tört, készületlenül, --
Már elmúlt. -
Sors istene! Szépséges, nyugodt Szívet zárlátál
össze itt!

ÁGNES Iderendeltél; mit kívánsz?
OTTOKÁR Ha most Elárulom, bennem megbízol-e
még, Mária?

ÁGNES Miért nevezel Máriának?
OTTOKÁR Emlékeztessen ez a név a szép
Napra, mikor elkereszteltelek.
Almodban bukkantam rád a völgyben,
Mely téged, mint a bölcsöd ringatott.
Es ágtetőt szőtt általmul föléd,
Dalolt a vízesés, s a játszi szellők
Toll-lebegése susogott körül,
Istennője álmát vigyázva. - Majd
Felébredtél, és saját újszülött
Boldogságom nézett rám. - Nevedet
Kérdeztem: még nem kereszteltek el,
Mondtad. - Kezemet a forrás vizébe
Merítve, homlokodat, kebledet
Behintve szóltam: képmása vagy a
Szűzanyának, legyen a neved
Mária.

Ágnes megindultan elfordul

Mennyire más volt akkor minden,
Mennyire más! A szíved még nyitva állt
Elöttem, mint egy szép könyv, mely a lelket
Csak megragadja, fölkarolja, s végül
Szakíthatatlan szállal fűzi önmagához. El-
elvonja az olvasót az élet,
Mert áldozatot kér a köznap is,
De ő majd visszatér bizalmas
Szellemehez, amely az istenek
Szép nyelvén tárja föl előtte
A világot: titkot nem rejt, csupán
Önszépsége titkát, mely önmagában
Leli magyarázatát.

Most viszont
Lezárt levél vagy.
ÁGNES *(hozzá fordul)* Tegnap azt ígérted,
Elárulsz valamit.
OTTOKÁR Mért menekültél
El oly sietősen?

ÁGNES Még kérdezed?
OTTOKÁR Szinte gyanítom - az ifjú miatt,
Ki meglepett itt minket; mert tudom,
Te mindent gyűlölsz, ami rossitzi.
ÁGNES Ok gyűlölnek engem.
OTTOKÁR Esküdni mernék,
Hogy tévedsz. - Nem gyűlöl mind; azért A
fiúért kezeskedem.

Kezeskedsz. -
OTTOKÁR Szerelmes beléd.
ÁGNES Belém. Szerelmes. -
OTTOKÁR Tudom, hisz bizalmas barátom. -
ÁGNES A barátod -?

OTTOKÁR Mi baj, Ágnes?
ÁGNES Rosszul vagyok. *(Leül)*
OTTOKÁR Mi történt - Segíthetek?
ÁGNES Kérlek, hagyj most magamra Egy
pillanatra.

OTTOKÁR Vízet merítek
Neked a forrásból. *(El)*
ÁGNES *(feláll)* Hát jó. Erős vagyok. Tengerbe
szállt a korona, Mint egy ruhátlan
herceget

Hajtom utána az életem.
Ha vizet hoz, ha mérget, egyre megy,
Iszonyú művét végezze be rajtam. *(Leül)*
OTTOKÁR *(vizet hoz a kalapjában)*

ÁGNES Itt az ital -- jobban vagy már?
OTTOKÁR Erősebb Mindesetre.
Igyál. Jól fog

ÁGNES Esni.
OTTOKÁR Ha nem túl hideg.
ÁGNES Nem tűnik
OTTOKÁR Annak.

ÁGNES Kóstold meg.
OTTOKÁR Minek? Nem valami Sok.

ÁGNES - Ahogy tetszik; add ide.
 OTTOKÁR Vigyázz,
 Ki ne lötytyintsd. Egy cseppje is
 ÁGNES Elég.
 (Iszik, miközben rendületlenül nézi Ottokárt)
 OTTOKÁR Hogy ízlik?
 ÁGNES Húvös. (Megborzong)
 OTTOKÁR Akkor idd ki
 Bátran.
 ÁGNES Teljesen?
 OTTOKÁR Ahogy akarsz, Elég van
 benne.
 ÁGNES Jó, várj egy kicsit,
 Mindent megteszek a kedvedért. OTTOKÁR Olyan ez,
 Mint az orvosság.
 ÁGNES A nyomorúságra.
 OTTOKÁR - Mi?
 ÁGNES Hát ülj mellém, míg jobban nem leszek.
 A fajtádbéli orvos nem a pénzért
 OTTOKÁR Gyógyít; mert a gyógyulás a jutalma.
 ÁGNES Hogy érted ezt - pénzért - Gyere, fecsegjünk,
 Úzzuk az időt, míg be nem telik,
 A lábadozók bőbeszédűek.
 OTTOKÁR - Megváltoztál -
 ÁGNES Máris? Ilyen hamar?
 Akkor hát azzal, amit neked
 OTTOKÁR Most mondanom kell, jobb lesz, sietnem.
 ÁGNES Mondanod kell -
 OTTOKÁR Tudod a nevemet?
 ÁGNES Megtiltottad, hogy kutassam.
 OTTOKÁR Vagyis
 ÁGNES Nem tudod. És szerinted ezt neked
 Elhiszem?
 OTTOKÁR Nem is tagadok tovább. -
 ÁGNES Valóban? Mert én is tudom, ki vagy!
 OTTOKÁR Nos?
 ÁGNES Ottokár von Schroffenstein.
 OTTOKÁR Hogy
 Találtad ki?
 ÁGNES Mindegy, Még többet is Tudok. Az Úrvacsorán
 esküdtél rám Halált.
 OTTOKÁR Jaj, Istenem!
 ÁGNES Ne félj.
 Mit változtat az, ha tudom? A mérget
 OTTOKÁR Megittam, Istennél kiegyenlítve a számlád.
 ÁGNES A mérget?
 OTTOKÁR Maradt még? Várj, kiiszom.
 OTTOKÁR Megállj! - Te már eleget ittál. Add
 Ide, veled halok. (Iszik)
 ÁGNES Ottokár!
 (Ottokár nyakába borul)
 Ottokár!
 Bár volna méreg, bár halnék veled!
 Mert ha nem az volt, nem is remélhetem,
 OTTOKÁR Hogy veled éljek, hisz méltatlanul
 Vétkeztem az imént ellened.
 OTTOKÁR Akarnál?
 ÁGNES Mire gondolsz!?
 OTTOKÁR Velem élni?
 Hozzám tartozni? A feltámadó Gyanú
 kísértetével merészen Szembeszállni?
 Rendíthetetlenül, Bármilyen nagy is a
 kétely, apádban, Anyádban nem bízni
 meg annyira, Mint bennem?
 ÁGNES Ottokár! Megszégyenítesz.
 OTTOKÁR Akarod? Nevezhetlek az enyémmek
 Egészen?
 ÁGNES A leghatártalanabb
 Értelemben.
 OTTOKÁR Jó, ez már biztos, és kitar Az öröklétig.
 Szükség is lesz rá.
 Sok mindent kell egymásnak elmesélnünk,
 OTTOKÁR Egymásra bízunk. - Tudod, az öcsémet - A
 te apád ölette meg.
 ÁGNES Gondolod?
 OTTOKÁR Ez vitathatatlan, a gyilkosok Bevallották.
 ÁGNES Akkor el kell fogadnod.
 OTTOKÁR És neked nem?
 ÁGNES Engem ez nem győz meg.
 Mert van valami - a vélekedésen És
 minden tudáson túl - ez a másik
 Jóságának érzete.
 OTTOKÁR Ez csakis rád
 Lehet igaz. Mert nem kívánhatod,
 OTTOKÁR Hogy a te szemekkel lássak.
 És viszont.
 ÁGNES Nem kívánhatod, hogy Kevésbé bízzam a
 OTTOKÁR saját apámban, Mint te a tiédben.
 És viszont.
 ÁGNES Ó, Ágnes, lehetséges ez? Hát máris
 OTTOKÁR Meg kell feddjelek? Nem azt Ígérted,
 hogy előlem legtökösabb
 Gondolatodat sem rejtet el? Vagy
 azt hiszed, rajtat torolom meg
 Családod vétkeit? Mondd, te talán Az
 apád vagy? ,
 ÁGNES Éppoly kevésbé, Mint te a tiéd - különben
 OTTOKÁR nem is Szeretnélek örökök.
 Az apám?
 Mit követett el az én apám? Hogy
 OTTOKÁR A gaztett feldúlta, s a tetteseknek
 Hadat üzent, ezt kárhoznatni kell?
 ÁGNES Ezt kellett tennie, nem?
 Nem kutatom. Az indulatát értem. De
 OTTOKÁR hogy, úgymond, Hasonlóért hasonlóval
 ÁGNES fizessen, S ránk orgyilkost küldjön, ez
 nem vall Nemeslelkűségre.
 OTTOKÁR Orgyilkost? Ágnes!
 ÁGNES Nos ez, hála Isten, kétségtelen,
 Mert magamon kellett tapasztalnom.
 OTTOKÁR Felémdőfött, de Jeromos leszúrta -
 ÁGNES Es most Warwandban fekszik sebesülten.
 OTTOKÁR Ki volt az?
 ÁGNES Lám, most példát adhatok,
 Milyen teljes beléd vetett bizalmam. A
 gyilkos a barátod.
 Barátom?
 OTTOKÁR Magad
 ÁGNES Nevezted annak, s ez zavart meg úgy
 Korábban.
 OTTOKÁR Csak nem - Johann?
 ÁGNES Ugyanaz,
 Aki meglepett minket e helyen.
 OTTOKÁR Istenem, tévedés - lásd, ezt tudom,
 ÁGNES Tudom.
 Nahát, ez tényleg különös.
 OTTOKÁR A te szemekkel kéne látnom?
 ÁGNES Apám!
 Orgyilkost! Igaz, olykor a sodrából
 OTTOKÁR Kijön, de soha, de soha nem volt
 Lovagiatlan.
 ÁGNES Jobban bízzam az apádban,
 Mint az enyémben te?
 Mély hallgatás
 OTTOKÁR Egy biztos;
 Johannt nem apám bérelte fel erre A
 ÁGNES tetterre.
 Éppoly kevésbé, mint
 OTTOKÁR Az enyémmek azokat, akik megölték
 Testvéredet.
 Mély hallgatás
 OTTOKÁR Ha vak indulatában Jeromos nem sebzé
 meg őt a tett Után, talán
 ÁGNES megoldódik magától A rejtély.
 Talán - éppígy, ha apád Nem végez az
 emberekkel, kiket Öcséd holtteste
 mellett ott talált.
 Mély hallgatás
 OTTOKÁR Ó, Ágnes, az a tett tagadhatatlan.
 ÁGNES A gyilkosok beismerték.
 Ki tudja,
 OTTOKÁR Mi jöhet még? Johann beteg,
 ÁGNES Lázában sokféle nevet kimond,
 És ha bosszúszomjas volna apám is,

Könnyen kiválaszthatná az egyiket,
Mi céljának megfelel.

OTTOKÁR Ágnes! Ágnes!
Már szinte félek, hogy mégis talán
Igaztalanok voltunk az apáddal.

ÁGNES En boldogan visszavonom, s mi mind,
Ha a tiedről hittünk hamisat.

OTTOKÁR Apámért jótállok.

ÁGNES S én az enyémet.

OTTOKÁR Akkor hát rendben. Egymásnak hiszünk.
– Istenem, napkelte ez szívemben!
Csak apáink is ilyen szívesen,
Ily könnyen megértenék a másikat!
– Csak össze tudnánk egyszer hozni őket!
Külön-külön mindkettő csak egyet Gondol -
ha találkoznának, adódna A nekünk most
hiányzó harmadik. S mert bűnük nincs,
tekintetükkel, Szavak nélkül is értenék a
másikat. - Ágnes, bár elszánná magát apád!
Az enyémtől ez aligha várható.

ÁGNES Lehet, hogy már úton is van.

OTTOKÁR Hogyan?
Csak nem? Előkészület, bejelentés,
Övintézkedés nélkül?

ÁGNES A követtel

OTTOKÁR Rosszba ment volna azonnal.

OTTOKÁR Ez
Is inkább mellette szól, mint a legjobb,
Mit az enyémről mondhatok.

ÁGNES Ha
Ismernéd őt, ha látnád mint cselekszik!
Erős és mégis szelíd. Rég megbocsátott . -
Bár mondhatnám ezt én is az enyémről!
Nyomasztott mindig is a benne buzgó
Féltelen vad bosszúvágy. Rettegek,
Mire lesz képes apám, ha apád
Bejelentés nélkül jelenne nála meg.

ÁGNES Nem így lesz, ezt biztosan tudom; Jeromos
bejelenti.

OTTOKÁR Jeromos? Ő
maga sincs biztonságban.

ÁGNES Miért?

OTTOKÁR Ha megsebezte Johannat, s ráadásul
Warwandban, ez csak felszítja apám
Dühét.

ÁGNES Rossz ember lehet az apád.

OTTOKÁR Vannak rossz percei. -

ÁGNES Siess haza,
Csillapítsd dühét, amíg lehet.

OTTOKÁR Csillapítsam? Apámat? Jó Ágnesem,
Visz minket, mint hajót a tengerár,
Követjük sodrát, nem parancsolunk
Neki. - Nem, ennél van jobb ötletem.
– Nem jutunk előre, ha nem derítünk
Fényt a tévedésre. - Hogy életedre
Törtek volna? Számomra ez világos.
– A barátom volt, a legitkosabb
Szándékát is ismerem. - Itt, ehelyt,
Féltékenyen gyötrődve próbált engem
Keserű szóval párbajra ingerelni.
– Nem megölni, mondta, mert ő akart
Meghalni.

ÁGNES Különös! Mert ugyanazt
Mondta nekem is.

OTTOKÁR Lám, ez kiderült.

ÁGNES Ezt nem látom be - úgy viselkedett,
Mint az örült, kezembe nyomva törét
Azt mondta, mikor vonakodtam, hogy ehhez
Hasonlót én is döftem már az ő Szívébe.

OTTOKÁR Remélem, ezt nem muszáj
Külön megmagyaráznom?

ÁGNES Mit?

OTTOKÁR Nem

ÁGNES Megmondtam, hogy örülten szeret? Ó,

OTTOKÁR Istenem, micsoda félreértés. - Most
Sebesülten fekszik tömlőcében, A
gyilkost, aki ártatlan, nem ápolja
Senkisé. - Megyek, sietek.
Egy pillanatra várj. - Ugyanígy
Tisztázható a másik tévedés is. - Tudod,
most mit tesztek? Feltűnt nekem, Hogy
halott öcsém mind a két kezéről Hiányzott a
kisujj. - Azt hiszem,

Nincs testrész, mely kevésbé kellene A
gyilkosoknak mint a két kisujj! Csak a
helyszínen lehet kideríteni Bármit is.
Azt ismerem. Laknak ott A környéken
emberek. - Indulok.

ÁGNES Hát ég veled.

OTTOKÁR Annyira ne siess; Johann tán elfut
előled? - Ápold,
Mondd, hogy még mindig a barátja vagyok.
Csak légy nyugodt, majd megvigasztalom.
igen? Egy csókot engedélyezek.
S ő csókkal köszöni meg.
A harmadik
Nekem jár, ez az engedélyem ára.
Johanntól?
Az volna a negyedik. ,
Értem,
Értem már. Erről szó sem lehet.
Na, jó,
Legközelebb majd mérget adok.
ÁGNES (nevet) A frissForrából együtt iszod velem.
OTTOKÁR (nevet) Nem
Olyanok vagyunk, mint a gyermekek?
Mert alig mosolyodik el a zord
Tanító bácsi, a Sors, mi azonnal
Rosszalkodni kezdünk.
ÁGNES Most már komoly Vagyok. Megyek.
OTTOKÁR Mikor látlak?
ÁGNES Mikor?
Hát holnap.

2. jelenet

Rossitz. Szoba a várban. Rupert, Santing és Eustache jön

RUPERT Agyonverték, mondd?

EUSTACHE A nép mondja.

RUPERT A nép? Talán az asszony nép.

EUSTACHE Velem

RUPERT Férfi közölte.

SANTING Hallotta férfi is?

SANTING Én is hallottam, uram, férfi volt,
Egy vándor, aki Warwandból hozott hírt.
Miféle hírt?

RUPERT Santing

SANTING Hogy Johannodat Megölték.

EUSTACHE Tévedsz, Santing, szót se szólt Johannról,
csak a követről beszélt.

RUPERT Melyiktek itt a nő?

SANTING Mondom, Johannat, De ha mégis a
követet, a nő
Kapjon páncélt, én meg rokolyát.

RUPERT Hadd halljam saját fülemmel. A férfit
Vezessétek elém.

SANTING Kétellem, hogy itt Volna még.

EUSTACHE (ránéz) Itt van a házban.

RUPERT . Mindegy.
Hozzátok.

Santing és Eustache el. Rupert fűtlyent, két szolga jelenik meg

Hívjátok Ottokár grófit.

EGY SZOLGA Úgy lesz, uram. (Álva marad)

RUPERT Na? Mit akarsz?

A SZOLGA Uram,
Vettünk egy csengőt, és most arra kérünk,
Ezzel csöngess, ha szükség lenne ránk. (Á
csengőt az asztalra helyezi)

RUPERT Jó.

A SZOLGA Azért kérünk, uram, mert ahányszor
Fűtlyentesz, kiugrik a kemencesutból
A kutya is; azt hiszi, őt hívod.

RUPERT Jól van.

Á szolga el, Eustache és a Vándor jön

EUSTACHE Itt van az a férfi. - Dönts el magad, Hamis
hírt hoztam-e.

RUPERT Ki vagy, fiam?

VÁNDOR	A nevem Hans Franz Flanz, alattvalód Vagyok, ma tértem meg hazámba hosszú Vándorútról.	EUSTACHE JEROMOS	Az Isten szerelmére, Jeromos - Orgyilkost Küldeni, hadd kaszabolja le orvul Az ártatlan-tiszta lényt, akinek bűne Annyi, hogy életét apjától nyerte el?
RUPERT	Warwandban jártál, Mondd, mit láttál ott?	EUSTACHE JEROMOS	Nem hallasz. Miben vagytok ti különbek A megvádoltaknál, ha bosszútok Éppoly alantas, mint a sérelem?
VÁNDOR	A követedet Agyonverték.	EUSTACHE JEROMOS	De mondom, hogy - Ez volna háta módja E kétes élű, rosszszívű viszályban Fölkelteni a szomszéd jogéretét? Így derüljön ki, kinek van igaza? Ezt nem fogadom el, s ha most kéne döntenem, Nem hozzátok, de Sylvesterhez állnék.
RUPERT	Kik?	EUSTACHE JEROMOS	Hagyj végre szóhoz jutni - azt hiszed, Mi állunk e merénylet mögött? Ki más Lehetne még? Tréfálsz? A gyilkos Maga vallotta be.
RUPERT	Uram, a nevek Sora számbőrre se férne. Száznál Többen voltak, mind Sylvester gróf Emberei.	EUSTACHE JEROMOS	Kicsoda Vallotta be? Azt kérded, ki? Johann. Hazudott az a szörnyeteg. - A vérem Elhűl, Jeromos, és alig merem Kimondani, hogy rólad mit hiszek. Egy pártatlan ítélet minket tüstént Felmentene.
RUPERT	Sylvester ott volt?	EUSTACHE JEROMOS	Tüstént? Nincs igazad. Sylvestert hallva valóban tüstént Mellé álltam, mert a ráhullott gyanút Nagy méltósággal hárította el.
VÁNDOR	Úgy tett, Mint aki nem tud semmiről, nem is Mutakozott. Aztán hogy a követ Darabokban hevert az udvaron, Lejött.	EUSTACHE JEROMOS	Lehet ez? őt védened? Vágják le kezem, Ha hamis esküvére emelem fel; Sylvester ártatlan!
RUPERT	Es mit mondott?	EUSTACHE JEROMOS	Inkább neked Higgyek, mint a tetteseknek, akik Vallottak? Te tréfálsz velem megint? Tán ártatlanságotok bizonyítja Johann ellenetek tett vallomása? E vallomásnak ellene szól Minden érzékem.
VÁNDOR	Szidta, gyalázta A tetteseket, de nem hitt neki senki, Mert nemsokára hű alattvalóknak Nevezte őket.	EUSTACHE JEROMOS	Sylvester is így beszélt. De neki hiszek - ennyi a különbség. Az ilyen tettet nem lehet csak úgy - Sylvester ártatlan, kezeskedem. Es mi?
RUPERT (szünet után)	Ravasz a kígyó, de mi legalább Tudjuk, miféle, és nem fog ki rajtunk.	EUSTACHE JEROMOS	Tisztuljatok meg. Mit vallott Az a kölyök? Te áruld el előbb, Mit vallott a gyilkos a kínpadon - Szó szerint akarom hallani!
RUPERT	Talán megsértette őt a követ?	EUSTACHE JEROMOS	Jaj, Jeromos, hogy őszinte legyek: Nem tudom. Ha kérdem, a válasz az: Vallott; ha kérdem őket szó szerint, Kiderül, a nagy zajban még Rupert is Csak egy szót hallott: Sylvester nevét. Még Rupert is? Ej, ha csak ez az egy szó Kellott, előre tudta, nem igaz? Úgy félig- meddig?
RUPERT	Megsértette? A követ? Hisz az csak A fogó volt, amivel belecsíptem.	EUSTACHE JEROMOS	Igaz, sejtette már Korábban is. Valóban? Akkor a szóra Se volt szükség, elég lett volna egy Pillantás is.
EUSTACHE	Érthetetlen, miért uszított volna Ilyesmire. - Oktalanul miért Akarna téged még felingerelni?	EUSTACHE JEROMOS	Nekem soha nem volt Elég - de a zászló is arra száll, Amerre fúj a szél. - Nem feledem A balvégzetű napot - meglásd, még Szerencsétlenségek szülője lesz. - De áruld már el, mit vallott Johann? Johann? Ugyanazt. Néven nevezett Benneteket.
RUPERT	Talán a bosszú képzelőerejét Akarja még jobban felcsigázni - Mi majd egy hóhérral tanácskozunk.	EUSTACHE JEROMOS	Mást nem mondott? Ne volna Sylvester olyan derék, nem kéne több. Nem hiszi el? Warwandban egyedül Ő ment fel titeket a vád alól. Hogy a két törzs közé a gyűlölet Verjen éket, sosem fogadtam el, és
<i>Santing és a Második Vándor jön</i>			
SANTING	Itt a vándor, uram, most majd kiderül, Asszony vagyok-e.	EUSTACHE JEROMOS	
RUPERT (odafordul)	Az egész poklot Mégsem fogadhatta fel.	EUSTACHE JEROMOS	
2. VÁNDOR	Uram, Johannak Hívják a lovagot, akit Warwandban Megöltek.	EUSTACHE JEROMOS	
RUPERT	Hát mégsem a követet?	EUSTACHE JEROMOS	
2. VÁNDOR	Az előbb volt.	EUSTACHE JEROMOS	
RUPERT (szünet után)	Most menjetek - te, Santing, Maradj.	EUSTACHE JEROMOS	
<i>A vándorok és Eustache el</i>			
RUPERT	Mesebeszéd. Ha te nem jársz A híreknek Warwandban utána, Nem hiszem el.	EUSTACHE JEROMOS	
SANTING	Végig kellene Hallgatnod ezt az embert, uram. Hol őt Találtam, volt egy harmadik is, kit Ez nem ismert, mégis szinte szó szerint ezt Mondta - mintha ettől tanulta volna.	EUSTACHE JEROMOS	
RUPERT	A követ rendben - azt még elhiszem, De Johann! Ő hogy került oda?	EUSTACHE JEROMOS	
SANTING	Hírek Szerint Ágnest, Sylvester lányát Akarta megölni.	EUSTACHE JEROMOS	
RUPERT	Megölni! Egy Lányt! Elment az eszük? Az a kölyök Minden szoknyába fülig szerelmes. A tört állítólag ráfogta már, Amikor jött Jeromos és levágta.	EUSTACHE JEROMOS	
SANTING	Jeromosról - ha tényleg így esett, Elhiszem, mert tudom, a vén kujon ott Legyeskedik a lány körül. - De nem Hiszem, ha nem Warwandból jön a hír.	EUSTACHE JEROMOS	
RUPERT	Lóra szállok, s ha vissza nem érek Még ma Rossitzba, ez haláloamat Jelenti.	EUSTACHE JEROMOS	
SANTING	Föltétlen beszélnem kell A harmadikkal is.	EUSTACHE JEROMOS	
RUPERT	Othonában Fekszik betegen.	EUSTACHE JEROMOS	
SANTING	Vigyél el hozzá.	EUSTACHE JEROMOS	

Mindketten el. Jeromos és Eustache beszélgetve jön a másik oldalon

Azon voltam, hogy kibékítsem őket -
De évekre közéjük állt megint
Az új gyanú, ha végre összejöttek.
- Tehát csak ennyit ismert be Johann.
Ezt is csak erős lázában beszélte,
De, mint mondtam, elég lehetne.

JEROMOS Beteg?
EUSTACHE Csapongva képzeleg; szavában Igaz és
JEROMOS hamis összekeverednek. Például, hogy
a poklok tüze vár rá A hegyek közt,
Ágnesra és Ottokárra Viszont a menny.
Na és ez mit jelent?

EUSTACHE Ej, hát szerelmesek, mint az angyalok.
JEROMOS Megrémítesz! Ottokár és Ágnes?
EUSTACHE Mitől rettegsz? Szerintem ennek inkább
JEROMOS Örülöd kellene. Szerelmi dalnok Se
tudna ennél jobbat kitalálni, Feloldja
végre a szörnyű-kuszáltat, Derús véget
hoz véres kezdetekre, Hisz az áldatlan
vizsalyt gyökerestül Örökre kiirtja majd -
az esküvő.

EUSTACHE Lovag, mondsz valamit. - De hogy?
Hisz azt mondják - vagy nincs semmi alapja? -
Hogy Ágnesnek te udvarolsz magad. -
JEROMOS Igaz a hír. - Most ne firtassuk, Nemes
vagy nemtelen az indítékom,
Átengedem öt fiadnak, mivel
A lány öt szereti.

EUSTACHE De mondd, mikor
Ismerték meg egymást? Három hete,
Hogy Ottokár a császár udvarából
Apródi szolgálatából visszatért. Ezalatt
a lányt, ha nem tévedek, A
jelenlétemben egyszer se látta.
JEROMOS De távollétedben annál sűrűbben.
EUSTACHE Még ma is találkoztak a hegyekben.
- Ha így áll, még minden jó véget érhet; Sylvester
hajlana rá?

JEROMOS Szerintem Nem habozna hozzáadni a
lányt, Pedig szerelméről még mit
se tud. - Ha csak Rupert -
EUSTACHE Szinte reménytelen,
- De megkísérlem. - De csitt! Jön! Itt van!

Rupert és Santing jön

RUPERT (*megpillantja Jeromost, elfehéredik, elfordul. Távoztában*)
Santing!

Mindketten el

JEROMOS Mi volt ez?
EUSTACHE Találkoztatok már?
JEROMOS Azért kerültem, mert veled akartam
Beszélni előbb. - Úgy tűnik, nagyon
Feszült.

EUSTACHE Egész belesápadt, mikor Észrevett -
ez a jel, mint halovány Felhőfátyol
az égen, majd mindig Gonosz vihart
jelez. ,

JEROMOS Es tudja már, hogy
Johannt az én kezem sebezte meg?
EUSTACHE Imént még aligha, de azóta
Beszélhetett egy harmadik utassal.
JEROMOS Ez csúnyán keresztülhúzza tervemet.
RUPERT (*jön*) Hagyj magunkra, Eustache.
EUSTACHE (*félhangosan, Jeromosnak*) Vigyázz magadra,
Az ég szerelmére! (*EI*)

JEROMOS Rupert, üdvözöllek.
RUPERT Kíváncsi vagyok, mi szél hozott
Rosszba - Warwandból jössz, ha nem
Tévedek?

JEROMOS Egyenesen, bár csupán Rövid időt
töltöttem ott.

RUPERT Akkor nyilván
Tudod, hogy a családjaink között
Mostanság kissé feszült a viszony. -
Talán megbízatással érkezel
A béke ügyében, s benned a követ szent
Személyét tisztelhetem - ?

JEROMOS Követ? Nem - Miért?
RUPERT Furcsa kérdés. Mint vendéged jövök.
Mint vendégem. - És nincs megbízatásod
Warwandból?

JEROMOS Semmi, amit mint a ház
Barátja szó közben alkalmasint Ne
intézhetnek el.
RUPERT Vágj bele hát
A közepébe, itt az alkalom:
Beszélj.

JEROMOS Sylvester látni akar.
RUPERT Engem?
JEROMOS Látni?
Valóban különleges óhaj,
Szinte példátlan - de ha van jele,
Szinte biztos jele, hogy büntelen,
Ez az.

RUPERT Büntelen?
JEROMOS Elöttem is rejtély, Hiszen bevallották a
gyilkosok. Noha a kínpadon tett
vallomás Mindig kétes - egyetlen szó
csupán Aligha megalapozott. Mégis, A
gyanú nagy és szinte lehetetlen -
De mindenképp nagyon nehéznek látszik -
A vád alól magát tisztáznia.
Gondolod?

RUPERT Mint mondtam, ő lát utat. Úgy véli,
JEROMOS tévedés rejlik mögötte. -
Tévedés?
RUPERT Amit feltárni, szerinte,
JEROMOS Elég lenne egyszer beszélgetek.
- Rajtam ne múljon.

RUPERT Tényleg? Megteszed?
JEROMOS Ha valaha is viszontlátod őt. -
RUPERT -- Valaha? Máris hozzá sietek.
JEROMOS Mondd
RUPERT Meg neki, hogy örömmel fogadom.
JEROMOS Ó, milyen áldott óra vezetett
Ide. -- Tüstént Warwandba vágatok
És elhozom. Bár ő is ilyen szelíd,
Baráti kedvedben találna. Kérlek, Ne
nehezsítsd meg a dolgát, az ügy
Kusza; ahol kard dönt, ott vér folyik,
Csak béke teremt boldog életet.
Ha ártatlannak véled, annak is találod.
En hiszek benne, esküszöm, hiszek,
Felháborított, mint féged, a gyanú, De
meglátva tiszta tekintetét, Az igazságra
tüstént fény derült.

RUPERT Megbízatásod
Ezzel lejárt, ha nem tévedek.
JEROMOS Két Szóbeszédet kell még
pontosítanom. Mert félek,
meghamisítva jutottak Füledbe.
Nos?
RUPERT Johann betegen
JEROMOS Fekszik Warwandban.
Haldoklik, tudom.
RUPERT Nem fog meghalni.
JEROMOS Ahogy akarjátok.
RUPERT Tessék?
JEROMOS Tovább - a másik szóbeszéd?
RUPERT Azt akartam mondani - habár Johann A
tört Ágnesra
En béreltem föl.
RUPERT Hogyan mondd?
JEROMOS Mit tegyek, még csak le sem Tagadhatom,
hisz bevallotta már.
RUPERT Ellenkezőleg - a szavaiból
JEROMOS Kítűnt, hogy semmit sem tudtál a tetről.
RUPERT De Sylvester meg van győződve róla,
Vagyok olyan jó gyilkos, mint ő.
JEROMOS Ellenkezőleg - a látszat becsapta
Ugyan a népet, de ő hajthatatlan,
Téged pedig ártatlannak nevez.
RUPERT Ez a leggonoszabb ördög kifőzte
Pokoli ármány!
JEROMOS Rupert! Mit jelent ez?
RUPERT (*összeszedi magát*)
Ez volt tehát az egyik. - Mondd tovább,
Mi lett volna a másik szóbeszéd?
JEROMOS Adj erőt, bátorságot - és bizalmat.
RUPERT Majd igyekszem Folytasd.
JEROMOS A követet -
RUPERT Agyonverték, tudom - de a kiontott
Vérről Sylvester nem tehet. JEROMOS
Ez így van.
Ájultan feküdt végig azalatt.

RUPERT Felhábóritotta a tett, és olyan
Elégtételt ad, amelyet kívánsz.
Nem tesz semmit. -
JEROMOS Mi?
RUPERT Hát számít egy követ?
JEROMOS Iszonyú vagy.
RUPERT Te talán követ vagy?
JEROMOS Vendéged vagyok, ismétlem. - S ha a
Követ személye nem szent is előtted,
Vendégedé az lesz.
RUPERT Szent? Előttem?
JEROMOS Igaz. De könnyen ájulok.
Isten veled.
(Gyorsan el)

Szünet

EUSTACHE (beront a szomszéd szobából)
Úristen, segítség! Segítség!
(Kinyitja az ablakot)
A nép rárohan Jeromosra! - Husággal
Támadnak rá - mentsék meg, segítség -
Lerántják, máris ott fekszik a földön -
Irgalmas isten, nézz ki az ablakon, Megölik!
- Nem, újra feláll, kivonja Kardját, küzd,
hátrálnak. - Itt az idő, Rupert, könyörgök!
Ráront megint a nép, S ő őrgöngve
védekezik. Kiált
Egy szót, minden szentekre kérek, csak egy
Szót kiált az ablakból! - Ó, milyen Csapás -
- megtántorul, jaj, megint, megint
- - Vége. - Rárohannak. - Most már halott. - -

Szünet

(Rupert elé lép)
Jaj, micsoda rettentő mulasztás - - Egy
szavadba került volna csak, Egyetlen
lépés az ablakodig,
S parancsoló arcod elriasztja őket. -
Ha majd egy keserű órán az Istent
Szólítanád, ne késlekedjen úgy A
segítséggel, mint te most.
SANTING (jön) Elvégeztetett, uram.
EUSTACHE Elvégeztetett? Mit beszélsz,
Santing? - Rupert, elvégeztetett?

Rupert zavartan elfordul

Jaj, értek
Mindent. - Én bolond, téged hívtalak
Segíteni. - Fúj, ez nem volt szép dolog,
Hanem oly ocsmány és gyalázatos,
Hogy elnyomott asszonyod is merészen,
Nyíltan megvet érte. Fúj! S túrnöd kell,
Hogy én, aki itt ártatlan maradtam,
Ezúttal mégis föléd kerekedjem. Az
igazságérzet győzelme ez
A félelem s a szerelem fölött,
S parancsolóm, férjem, a gyermekem
Apja se lehet olyan szent előttem,
Hogy a lovagi esküt megtagadjam. Te
gyilkos.
RUPERT (feláll) Ki elsőnek mért halálos
Csapást fejére, meghal.
SANTING Parancsodra
Történt, uram.
RUPERT Ki mondta?
SANTING Ökölcsapás
Ez az arcomba.
RUPERT Zsebeld be.

Fütyentésére két szolga jelenik meg

Hát a kutyák
Hol maradtak? - Küldjétek be a fiamat.

Á függöny lehull

NEGYEDIK FELVONÁS 1. jelenet

Rossitz. Szoba a várban. Rupert és Santing jön

RUPERT A hatalom nagy átok, ha a szó,
Mi pusztá szándék még, valóra válik,
Mert mindig akad, aki végrehajtja,
S a tethez láncol így, végzetesen.
Nagyúr a rossznak tizedét se tenné,
Ha önkezeivel kéne tennie. Ha
Eszébe ötlök bármi: halálos bűn.
A szolga nála jobban él: akarhat
Rosszat, s alhat büntelen.
SANTING Uralkodásra
Nem taníthatlak, se engem te
A szófogadásra. Szolgálni mit
Jelent, tudom. Parancsold meg, hogy
Eztán majd ne fogadjak szót, s meglásd,
Szót fogadok.
RUPERT Szolgá! Szót fogad!
Egy zöldfülű beszél így! Hát szolgálát Volt
ez? Most mondjam el, mit jelent Szolgálni?
Használni, használni kell. - Mit Adott nekem
a te szolgálátod
A megbánás hányingerén kívül?
Undorít
A tett, bár ne lenne hozzá közöm!
Vedd magadra - a vártoronyba zárlak.
SANTING Engem?
RUPERT Ha kijössz, megvár, ne félj, a szép
Hegyvidéki táj.

Eustache jön

(Feláll, félhangosan Santinghoz)

Ebben maradunk.
Két hét múlva szabad vagy.
(Eustache-hoz)
Mit kívánsz?

EUSTACHE Zavarok?
RUPERT (Santinghoz) Menj! Akaratom
Ismered. Míg én szolga nem leszek,
Ne játssza más a várban az urat. A
gyeplőt én fogom, törődjetek Bele,
vagy a fogatok törik bele. Ki elsőnek
bántotta a követet, Halál fia. - Téged a
vártoronyba Zárlak. - Szót se, ha
kedves életed! Önkényesen
értelmezted parancsom,
Szándékkal lázadón visszaéltél -
Életed ajándék. Mehetsz. Lelépni.

Santing el

(Eustache-hoz)

Mit kívánsz?

EUSTACHE Férjem és parancsolóm -
RUPERT Ha az előbb kezdett szónoklatot
Folytatnád, kérek, ne fáraszd magad,
Nincs olyan hangulatom, hogy figyelni
Tudjak.

EUSTACHE Ha igaztalan volt a vádam -
RUPERT Most mentegessem magam előtted?
Szóltam talán az udvari csúrhét,
Es nyilvánosan megkövesselek?

EUSTACHE Férje ártatlanságát a nő
Szívesen elhiszi, és kezeid
Örömkönnnyekkel öntözöm, ha vétenek
E gyilkosságban.

RUPERT Az emberek tudják, Miként esett?
EUSTACHE Magáért beszél a tett.
Santing heccelte fel a népet.

RUPERT Hogy A hívásodra nem jöttem azonnal, Ez
számomra is szinte érthetetlen.
Milyen fájdalmas az emlékezés.

EUSTACHE Szerintem az se használt volna már.
Halála egy pillanat műve volt - A
leggyorsabb segítség is hiába Lett
volna, a tomboló nép, ki tudja, Talán
nem is hallgatott volna rád.

RUPERT De ha mutatkozom -
EUSTACHE Igaz.

KOMORNA (berobban, átfogja Eustache térdét)

Segítség,
Asszonyom! Könyörülj, parancsolóm!
Halálba küldik, mentsd meg őt
A haláltól! Ne hagyj, hogy őt, hogy engem,
Hogy minket feláldozzanak!

EUSTACHE Téged?
Eszeden vagy?
KOMORNA Friedrichemet. Ő üötte
Meg először.
EUSTACHE Kit?
KOMORNA A lovagot, akit
Urad parancsára vertek agyon.
RUPERT Az én parancsomra? - Fenét! - Santing A
bujtogatón!
KOMORNA (feláll) A parancsodra
Bujtogatott csupán.
RUPERT Kígyó! Vipera!
Tűnj a szemem elől!
KOMORNA A parancsodra
Bujtogatott Santing. Hallottam ám,
Mikor Santingnak a parancsot kiadtad.
- Hallottad? - Te magad?
RUPERT A folyosón
KOMORNA Mögötted álltam, jól hallottalak.
Nem láttál. mert elvakított a düh.
Még ketten is hallották kívülem.
- Jól van. Mehetsz.
RUPERT Elnyeri életét?
KOMORNA Haladékat kap.
KOMORNA Hála az égnek!
És hála neked, uram - remek kölyök,
Félálodná érted az életét
Bármikor.
RUPERT Jól van, mondom. Elmehetsz.

Komorona el. Rupert egy székbe veti magát, Eustache lassan közeledik hozzá. Szünet

EUSTACHE Drága barátom. -
RUPERT Hagyj magamra, Eustache.
EUSTACHE Hadd maradjak. - Ez a felkavaró, szép
Emberi érzés majd tisztára mos:
Mebánás az elbukott erénye,
Fényét homlokodon hadd csodáljam.
Fenségesebbnek sohasem láttalak. RUPERT
Egy nyomorult vagyok. -
EUSTACHE Azt csak hiszed.
- Sokszor a bűn utáni pillanat
A legszebb az ember életében,
Nem tudtad - ugye, nem? Ezért lehetsz
Most fenséges. Sohasem jobb az ember,
Mint mikor épp azt érzi mélyen át,
Mennyire rossz.
RUPERT Nekem nincs becsületem.
EUSTACHE Undorodom magamtól.
Ki átkozná
El azt, aki saját maga felett
Mond ítéletet? Emelkedj! Oly mélyre
Nem süllyedtél, amilyen magasra
Emelkedni tudsz.
RUPERT Ki tett engem ilyen
EUSTACHE Gyűlöletessé? Gyűlölöm őt. -
RUPERT Rupert!
Csak nem a bosszún jár az eszed?
RUPERT Azon jár-e? - Inkább kérdezd meg azt,
Élek-e még?
EUSTACHE Hát lehetséges ez?
Legalább ezt a pillanatot ne szenvedj
Be gonoszul. - És ne túrd meg a sátánt
Szívedben, mikor egy angyal beszél
Hozzám vonásaidból.
RUPERT Hát nem tudod, Sylvester mennyi rosszat tett
velem? Bocsássak meg neki, mintha
mindez Asszonyduzzogás lett volna
csupán? Hisz csak a fiamat ölte meg.
na és
EUSTACHE Fiamként szeretett legényemet.
Ne beszélj így! Ha megbántad a véres
Tettet, amit elkövetted, legalább
Halálában tiszteljéd azt a férfit.
Kinek élete csak játékszer volt kezében.
A megboldogult megesküdött rá:
Sylvester ártatlan!

Rupert mereven Eustache szemébe néz

RUPERT Ártatlan Péterünk
Halálában, akár csak mi, az Ágnes
Elleni merényben.
RUPERT Gyönyörű hasonlat!

EUSTACHE Miért ne, férjem? Ha mindkét oldalon
Ugyanúgy fest körülményeiben is A
tett. A két gyanús alak, kikre holt
Fiad mellett akadtál - mint Warwandban;
Leszúrtad az egyiket - mint Warwandban; Hamist
vallott a másik s így volt Warwandban; Te hittél
nekik - és így volt Warwandban; De nem -- mégis
van egyetlen különbség: Sylvester téged felold a
bűn alól.
RUPERT Kífordítja. ravaszul. az egészét,
S engem, a vádlót tenne vádlottá,
S hogy gaztettét megkoronázza, mellyel
Gyilkosnak mutat az egész világ Előtt,
színleg még meg is bocsát. -
EUSTACHE Rupert! Bemocskolja ez a förtelmes gyanú
A lelket, amelyben fogan.
RUPERT Nem gyanú Ez bennem, de bizonyosság.
Miért. Mondd, mi másért bocsátott volna
meg, Hisz ellenem szól a látszat, ha nem
Azért. hogy engedékennyé tegyen? Ő
Nem tisztázhatja itt magát, nem és nem.
Ha én felmentem őt, majd felment engem
Ő is. - Nos hát, csak félig sikerüljön Ez a
gonosz terv: magamra veszem a
Gyilkosságot - s ha a kölyök megölte
Volna a lányt, azt se bánám.
EUSTACHE A lányt? Egek. csak nem fogod a lányt
megölni?
RUPERT Túl közel nőtt egymáshoz a két törzs,
Török egymást az ágak.
EUSTACHE (Rupert lábához veti magát)

Jaj. kíméld.
Lásd, térdre hullva könyörgök, kíméld
A lányt - ha a fiad kedves neked, ha
Szerelme kedves, és ha nem kívánod
Fiad gyűlöletének kitenni magad -
Kíméld Ágnes. -
RUPERT Különös fordulat! A fiam
gyűlöletének én?

EUSTACHE Igen.
Most már kimondtam - térdre hullva kérlek.
Az első éjszakára, mit a pap
Áldásának napja előtt adtam neked,
Egyetlen és utolsó gyermekünkre, Kit
most felálodnál, én szültem őt, Nem te,
könyörgök, legyen vége már Az áldatlan-
gonosz viszálykodásnak, Ami az egész
Schroffenstein család, sőt, A név
kihalásával fenyeget.
Az Úr mutat utat a békülésre.
Mert szeretik egymást a gyermekek.
Tudom.
RUPERT Szeretik?
EUSTACHE Észrevétlenül adta őket össze A hegyekben
Isten.

RUPERT Hegyek?
EUSTACHE A nagylelkű és bátor Jeromos
Árulta el. Terve az volt, hogy a két
Házat házassággal békíti meg,
Önfeláldozón lemondott a lányról
Barátja fia javára. -Őhaját
A halálában tiszteld legalább.
Hogy szelleme ne kísértessen álmodban
Rettenettel. - Szólj, add áldásodat! S én
kőnyyesen csókolom a térded,
Csókolom áhíttal a kezed,
A kezét, amelyik adós maradt még
Az oltár előtt tett ígéretével
Tégy egyszer végre jót velem, és add
Fiad hoz jegyesét. kit szíve választ,
És add nekünk, mindnyájunknak a békét.
RUPERT Mondd, jól hallottam? A hegyek között
Találkozik Ágnes és Ottokár?
EUSTACHE (te/ál)
O. egek, jaj, mit tettem, Jézusom!
RUPERT (feláll) Ez egy egészen jelentős körülmény. (Fütyönt)

Két szolgál jelenik meg

EUSTACHE Lehet ez? Nem. - Hál' istennek! Hisz azt még
Az ördög is gonosznak tartaná. -
RUPERT (a szolgálakhoz)
Sétájából még nem jött meg a gróf?
EGY SZOLGA Nem, uram.

RUPERT Hol van Santing?
EGY SZOLGA A holttest mellett.
RUPERT Vezessetek hozzám. (El)
EUSTACHE (utána szól)
Rupert! Rupert!
Hallgass meg!

Mind el

2. jelenet

Warwand. Szoba a várban. Sylvester jön, kinyit egy ablakot és arcán a mélységes megrendülés jegyével megáll előtte. Gertrúd jön, arcát rejtve közeleg felé

GERTRÚD Tudod már? ÁGNES (jön, az ajtóból félhangosan) Anya!
Anya!

Gertrúd körülhéz, Ágnes közeledik hozzá

Tudsz a szörnyű
Gaztettéről? Jeromost megölték.

Gertrúd igenlő jelet ad neki

GERTRÚD (Sylvesterhez fordul) És ő?
Sylvester!

SYLVESTER (anéklül, hogy körülhézne)
Te vagy az, Gertrúd?

GERTRÚD Ha tudnám,
Milyen a kedved, bőven volna mit
Mondanom.

SYLVESTER Borongós a nap, Szél és
eső kavargó odakint. - Láthatatlan
szellem röpít magával Mindent egy
irányba, a port, a felhőt, Hullámokat.

GERTRÚD Figyelnél végre rám,
Sylvester?

SYLVESTER Azt a vitorlást figyelem -
Nem látod? Ott! ljesztőn imbolyog,
Ilyen állapotban nem éri el
A partot.

GERTRÚD Sylvester, figyelj ide.
Egy hírem van számodra Jeromosról,
Figyelsz?

SYLVESTER ó, ó mára túlpartra ért Amott.
(Megfordul)

Mindent tudok.

GERTRÚD

Mit szólsz hozzá?

SYLVESTER Nem szólok sokat. Theistin
Még nem tért vissza?

GERTRÚD Elkezdted végre
A háborút?

SYLVESTER Az ellenséget ismerem.
GERTRÚD Ahogy a dolgok állnak, nem nehéz.

GERTRÚD Ki lemészárolta ártatlan rokonát,
Gondolom, téged sem fog megkímélni.
Hisz jól megfontolt terve, hogy a törzs
Minden ágát letörje, és saját
Lombkoronáját növecsse az égre.
SYLVESTER A nagyszerű férfit, ki nem követként
Érkezett, hanem a béke érdekében Tett
szolgálatot, barátként, odadobta, Hogy
rajtam bosszút álljon, odadobta A
népharagnak.

GERTRÚD Már nem ismered
Félre?

SYLVESTER Félreismertem, nem, nem őt, De
Jeromost; a cinkosának hittem, Aki
feláldozta értem magát.

GERTRÚD Hisz jól sejtette ő, mi várja ott,
De engem visszatartott s ment, pedig Ő
sem volt nagyobb biztonságban ott.

GERTRÚD Tehetett másként? Hiszen te Rupertot
Mindig is elvakultan mentegetted, Mi
több, korholtál mindenkit, kiben A
kétely árnyéka is felmerült,

SYLVESTER Mi mást tehetett volna, ment. -
Most már
Nyugodj meg - mától kezdve csak a bosszú

Érzését ismerem, és bár sokáig
Türelmes felhőként feje fölött
Lebegtem, most majd úgy csapok le rá,
Mint a villám.

THEISTINER (jön)

Uram, megjöttem utamról, s magammal
Hoztam mind az öt hűbéresedet.

GERTRÚD (hirtelen megfordul)

Hol vannak?

THEISTINER Lent, a nagyteremben. Hárman, Manso, Vitina,
Pratzin összesen
Jó harminc embert hoztak el magukkal
Warwandba.

SYLVESTER Jó harminc embert? - Ki nem
mondott óhajom teljesült. -
Asszonyok, ti most menjetek.

Á nők el

Ha ilyen

Készségesek, hát nyilván készen állnak
Akármilyen gyors akcióra is.

THEISTINER Mint a feszített íj, uram; Jeromos
Meggyilkolása felbőszítette őket.

SYLVESTER Használjuk ki mi is az új szélet. A
fejemet akarja megszerezni?

Majd gyors lesznek, és én veszem övét.
Harmincan, ha bevonultak, húsztat én is
összeszedek, ez a minket kísérő

Szellemmel egész sereg - Theistin, ma éjjel
Rossitzra támadunk - mit vélsz felőle?

THEISTINER Csak adj tizenöt embert, s a kaput
Felrobbantva utat nyitok neked.

Ismerem a fészket, mint egy borzodút. -
Még semmi rosszra nem számítanak,
Esküszöm, hét polgár őrzi a várat, Mint
békeidőben.

SYLVESTER Ebben maradunk. Tiéd az előőr. Ha
besötétedik,

Megyünk. Lerohanod a főkaput, én
Követlek, Jeromos holtteste mellett

Találkozunk. Olyan halotti tort
Csapunk ma ott, amit egész Rossitz

Világít meg óriás fákyaként.
Gyerünk a hűbéreseimhez.

Mindketten el

3. jelenet

Parasztkonyha. Barnabe a tűzhelynél. Égy üstöt kavargat a tűz fölött
Tudod? Na és

BARNABE

Először az apáért:
Nyugalmat a sírban; bűnös kéz Ne hordja
szét a földön csontjait. Könnyű
feltámadást: ujjongva törjön At feje a
sirkövön, ha szól a harsona. Örök üdvöt:
ég kapuja kinyíljon, Fogadja fényes
fénytündöklés magába.

URSULA (kívülről)

Barnabe! Barnabe!
Kavargatod az üstöt?

BARNABE

Igen, mind a két kezemmel;
Bár használhatnám a lábamat is.

URSULA De Nem mondd a három óhajt.
BARNABE Ez már igaz. Ha az Uristen olyan süket,
mint te vagy, Úgyse segít. - Aztán az
anyáért:

Áldás mindenütt: gonosz szemmel a banya
Ne verje meg tehenében a borjút. A
teste ép legyen: vélebenyes rák

URSULA Szívódjon fel sebesen s nyomtalanul.
BARNABE Élet a halálban: rá ne öltse ördög A
nyelvét, ha Istenhez fohászodik.

Most magamért:
Csomó örömet: tekintélyes férfiú
Vonjon merész erővel nászi ágyba.

Édes fájdalom: a -
URSULA Barnabe! Rossz lány! Kifeledted a
Virágport és a farkasalma magvát.

BARNABE Dehogy, dehogy, mind benne van. Olyan sűrű
A kása, megáll benne a kanál is.

URSULA

URSULA És

BARNABE

URSULA A kiköltetlen csukatojások?

BARNABE Vágjak fel még egy csukát?
URSULA Még előkészítem az orgonát.
Ne engedj a konyhába senkít, hallod?
Kavard szorgosan, hallod? És mondd a három Óhajt, hallod?

BARNABE Jó, jó. Hol hagytam abba?
Csomó öröm - Ezen már túl vagyunk.
Édes fájdalom: a szerelem gyümölcsét
Ne kín-keservvel hozzam a világra! Ezzel
beérem - maradt még egy óhaj: Édes
Istenem, gyógyítsd meg anyámat.
(Fáradtan abbahagyja)
Istenkém! - Ha a boldogság nem volna édes,
Mért fáradnánk oly keservesen érte? -
Gyerünk, megint: előbb apámért: leljen
Nyugalmat a sírban, bűnös kéz
Ne hordja szét. - Juji!

Megpillantja Ottokárt, aki az utolsó szavak közben lépett be

OTTOKÁR Mit társalogsz Az üstöddel, te lány? Ha
boszorkány Vagy, hát a
legkedvesebb közülük, Nem ártsz,
fogadok, senkinek, ki jó Veled.

BARNABE Hagyj engem, édes úr, könyörgök. A
konyhán kívülem egy lélek sem Lehet,
még anyám se.

OTTOKÁR Es mért pont
Csak te?

BARNABE Tudom én? Mert szűz vagyok.
OTTOKÁR Erre megesküdnék. S mi a neved,
Drága szűz?

BARNABE Barnabe.
OTTOKÁR Valóban? Hangod
Szebben cseng nevednél.

URSULA Barnabe! Barnabe!
Kivel beszélsz te bent?

Ottokár kérlelő jelet ad

BARNABE Mit mondsz, anyám?
URSULA Te vagy? Mondod a három óhajt?
BARNABE Persze,

Ne izgulj.
(Újra kavarni kezdi az üstöt)
Menj innen, édes úr.
Anyám szerint, ha tisztátlan lélek
A kásába pillant, az tönkremegy.
Viszont javul, ha tiszta néz bele.
De erről semmit nem beszélt anyám.
Mivel magától értetődik.

OTTOKÁR Vagy úgy. Azért
BARNABE megyek, megkérdezem anyámat.
OTTOKÁR Minek? Ezt te nélküle is megérted.
BARNABE Akkor ne zavarj. Ez szerencsekása. El
kell még mondanom a három óhajt.

OTTOKÁR Mit kotyvasztasz itt?
BARNABE - Én? Egy gyermekujjat.
Ha! Ha! Azt hiszed, boszorkány vagyok?

OTTOKÁR Gyer - gyermekujjat?
URSULA Barnabe! Rossz leány!

BARNABE Nevetesz?
Igen nevetek. Jó a kedvem, S
mondom az óhajokat.

URSULA Enyémét is a rákról?
BARNABE Igen, meg a borjúról is.
OTTOKÁR Mondd - tényleg

BARNABE Jól hallottam?
Most nem fecseghetek.

OTTOKÁR Az óhajokat kell sorolnom, engedj,
Anyám is szid, s a kása tönkremegy.
Tudod, mit? Vidd ezt a zacskót anyádnak,
Közöld vele, a kéményből esett Alá, aztán
gyere.

BARNABE A zacskót? Pénzzel
Van tele.

OTTOKÁR Ezt rögtön add anyádnak,
De szót se arról, hogy kitől való. Eredj.
BARNABE Mondd, angyal vagy talán?

OTTOKÁR Menj! És gyere vissza.
(Gyengéden betuszkolja Barnabét a szomszéd
szobába; izgatottan járkal fel-alá)
Egy gyermekujj! Ha a kisujj lehetne!
Ha Péter ujjá volna! Ringass remény

Nem, várj kicsit.
Hintája, ringass: és mintha behunyt
Szemmel repülnék szabadra tárt
Mellel a szélben, úgy járja át egész
Valómat az elragadtatás.
- Boldogság, sejtelled mily hatalmasan
Kopogtat mellem! Túlradását
Hogyan viseljem el? - De csitt! Jön már!
Most megtudom.

*Barnabe jön, Ottokár elébe megy és a színpad előterébe vonja őt ma-
gával*

BARNABE Mesélj, hogy került hozzád ez az ujj?
OTTOKÁR Nemrégiben találtam az anyámmal.
BARNABE Találtad? De hol? És hogyan?

OTTOKÁR Neked
BARNABE Elárulom, habár anyám parancsa
Megtiltaná.

OTTOKÁR Kérlek.
BARNABE Gyógyfűveket
Szedtünk a pataknál, mikor a víz
Mégfulladt gyermeket sodort a partra.
Kihúztuk, sokáig fáradoztunk Szegény
kis féregért; hiába, holt Maradt.
Anyám, ki ért hozzá, levágta A kisujját;
mert halála után
Több jót tesz az, mint egy felnőtt egész Keze,
míg él. - Most mért állsz így magadba
Merülve? Min gondolkodsz?
OTTOKÁR Istenem. Mesélj tovább. Csupán ti
voltagek Anyáddal ott?

BARNABE Senki más.
OTTOKÁR Ez hogy lehet?

BARNABE Ahogy levágtuk, jött két ember is
Warwandból, és jobb kisujját akarták
Lemetszeni. Az nem jó semmire, Mi
meg eljöttünk onnan, egyebet Nem
tudok.

OTTOKÁR Elég. Nekem te most szent
Kinyilatkoztatásként magyaráztad A
felfoghatatlant. Nem érted
Még, de majd megérted. - S még valamit.
Warwandban van egy lány; jóba vagyok
Vele is, mint veled. Még ma szeretnék
Találkozni vele az ismerős
Barlangban. Ágnes ő. az úr leánya,
Nem tévesztheted el.

BARNABE Hívjam tehozzád?
OTTOKÁR Örülni fog neki, ugye, nagyon?
S te is. Mindketten megjutalmazunk. Csak
neki mondhatod meg, senki másra Nem
tartozik, hogy ki küldött a várba. Világos?
Akkor hát tudod. - De hogy Ő is higgyen
neked, fogd ezt a kendőt, És add át neki
ezt a csókot. (EI)

Barnabe utána néz, felsóhajt és el

4. jelenet

Égy másik vidék a hegyek között. Rupert és Santing jönnek

SANTING Ez itt szokásos sétaútja, erről Beszél
vadászod. Magam legalább Kétszer
láttam itt, mindkétszer igen Felhevült
állapotban. Ha most kint jár, Itt lesz
Ágnes is, és elkapjuk őket.

RUPERT (leül egy kőre)
Forróság bánt. a torkom is kiszáradt.
Pedig hűvös szél fúj a síkról.

SANTING Ez
RUPERT Belülről jön.
SANTING Nem érzed jól magad?
RUPERT Nem.

SANTING Szomjazom.
RUPERT Gyere a forráshoz.
SANTING Oltja A szomját?
SANTING Olyan tiszta itt a víz, hogy Tükörnek
használhatod. Gyere már!

Rupert felkel, a forráshoz megy, fölé hajol, és hirtelen undorral elfordul Mi

baj?

RUPERT Egy ördögarc néz vissza rám
A hullámokból.
SANTING (nevetve) A sajátodé.
RUPERT Emberskorpió.
(Újra leül)
BARNABE (jön) Erre visz az út Warwandba, lovag urak?
SANTING Mi dolgoz ott, szép gyermekem?
BARNABE Az úr lányához, Ágneshez megyek.
SANTING Ha oly szép, mint te, hát veled tartanék.
És mit mondsz neki?
BARNABE Mondani? Semmit.
Csak a hegyekbe vezetem.
SANTING Ma még?
BARNABE Tán ismered?
SANTING Nálad jóval kevésbé.
De ez nem is zavar. - Tehát ma még?
BARNABE Igen, mindjárt. - A jó úton megyek?
SANTING Ki küldött?
BARNABE Hogy ki? Az anyám.
SANTING Igen?
Te menj, csak menj az úton itt tovább,
S megtalálod. ,
BARNABE Ég óvjon titeket. (El)
SANTING Hallottad, Rupert? Még ma idejön,
A hegyek közé. Fogadok, a lányt
Ottokár küldte.
RUPERT (feláll) Nem érdekel, Isten
Vagy az ördög csalja törbe a lányt!
Rám sütötték a gyilkos bélyegét
Becstelenül, jó előre. - Ismered a
Helyet, ahol találkozni fognak?
SANTING Nem én.
RUPERT Nyomukra kell akadnunk.
Gyere, menjünk.

Mindketten el

5. jelenet

Rossitz. Börtön a vártoronyban. Kinyílik az ajtó. Fintenring lép be

OTTOKÁR (még odakint)
Apám parancsolta?
FINTENRING Személyesen.
Mihelyt belépsz a kapun, jössz velünk,
Oda, ahova parancsa szerint, Most
kísérünk. Gyere, öregfiú. Gyere be.
OTTOKÁR Fintenring, szatírpofád
Pokoli gyanús, de mert nem vagyok
Leány, a kedvedért szót fogadok.
(Bejön, a porkoláb a nyomában)
FINTENRING E hely, látod, a legártatlanabb, E
kockaköveken még egy szatír is
vacogna.
OTTOKÁR Ahol rózsák helyett Láncsal és
kötéllel akarnak
Befonni - mert e barlang, látom én,
Börtön.
FINTENRING Itt nagy gondolatok születnek.
S holnapra, fogadok, szellemed Ot
évvel lesz idősebb a fejednél.
OTTOKÁR Helyedben elfogadnám. Mert a tiéd Harminc
évvel meghazudtolja ősz Fejedet. - Es
most eressz apámhoz.
FINTENRING (az útjába áll)
Nem, nem, maradj itt, s légy, ha bírsz, vidám.
OTTOKÁR Az életemre, még sohase voltam ilyen
vidám, hidd el, legszívesebben
Megcsókolnám fogatlan szád, öreg.
Te sem szívesen mégy a háborúba,
Mondd meg asszonyodnak, a békét hozom.
FINTENRING Komolyan?
OTTOKÁR Az életemre.
FINTENRING Holnap
Többet erről. Isten veled.
(A porkolábhöz) Azonnal
Zárd be mögöttem az ajtót.
(Ottokárhoz, aki utána akar menni)
Nem, esküszöm,
Apád parancsára mondom, fogoly
Vagy Mit beszélsz?
OTTOKÁR Ezen az egy dolgon
FINTENRING Kívül mást nem is mondhatok neked.

OTTOKÁR Nos?
FINTENRING Hát hogy semmit se mondhatok.
OTTOKÁR De hát Úrjézusom, nekem beszélnem kell
Apámmal - életfontosságú hírt hozok, Mely
nem tűr halasztást, azonnal és Személyesen
kell közölnöm.
FINTENRING Akkor
Vigasztalódj, mert eltávozott
Santinggal, nem tudja senki, hová.
OTTOKÁR Meg kell őt találnom, eressz!
FINTENRING (útjába áll) Ugye
Csak tréfálsz?
OTTOKÁR Engedj, nem tréfa ez,
Lovagi becsületemre mondom.
Halálos komoly lettem hirtelen, Mint a
vihár előtti csönd a légben.
A hírem nem tűr késedelmet, és úgy
Éjlek, ha nem engedsz ki önszántadból,
Átgázolok.
FINTENRING Átgázolsz? Te? Ez úgy
Beszél velem, mint holmi gyöngye nővel!
Becsületem s fejem felelnek érted,
Táposz le előbb, és máris szabad vagy.
Tudod, mit? Van egy bölcsebb ötletem.
Egy órácskát bírij ki még, s magam
Hozom ide apádat, ha visszatér.
OTTOKÁR Az istenért, áruld már el, mi rosszat
Tettem?
FINTENRING Fogalmam sincs. - De tudod, mit? Küldök egy
futárt apád után, hogy Hamarabb
visszatérjen.
OTTOKÁR Jó, legyen.
FINTENRING Ég veled.
(A porkolábhöz)
Te meg tedd a dolgodat.

Fintenring és a porkoláb el; az ajtót bezárják

OTTOKÁR (utánuk néz)

Nem lett volna szabad maradnom. - Jó ég
Tudja, mikor jön meg apám. - Habár Keresik.
- De nem sűrgeti őket a szellem, A mindenre
képes. - Vigye a hóhér, Ez így nem megy, ki
kell szabadulnom, Ágnes a hegyekbe
hívtam. - Fintenring! Fintenring!
(Dörömböl az ajtón)

A mennydörgés nyissa fel
Süket füledet! Fintenring! - Embervár,
Kit nem nyit más kulcs, csak parancsolója.
Őt szolgálja elvakult buzgalommal,
Ha még szolgálata magának is
Százszoros kárt okoz. - Ha visszajönne,
Megnyerném ügyemnek. Megvesztegetni
Nem lehet, csak azzal, ha közlöd veled,
Hogy megvesztegethetetlen. - Gondolom, előbb
Meggyőzhetném e süket falaknál!
Ég és pokol! Hogy mint egy hegyi pásztor,
Szikláknak sírjam el a bánatom. - Majd
Segít az asszonyerény, a türelem.
- Vacak egy tudomány, becsületből
Annyi mindent elmulasztani - több
Veritékem bánja, mint a cselekvést.
(Le akar ülni)
De csitt! Valaki jön.

Á porkoláb kinyitja Eustache előtt az ajtót

EUSTACHE Meghálálom.
OTTOKÁR Anyám!
EUSTACHE Hallgass meg, fiam, iszonyú
Dolgot kell elmondanom.
OTTOKÁR Megrémítesz -
- Mért torzult el az arcod?
EUSTACHE Az okát
Máris megtudod, Jeromost megölték.
OTTOKÁR Jeromost? Ó, egek! Ki tette ezt?
EUSTACHE Es ez még nem minden. Rupert ismeri
Szerelmedet. -
OTTOKÁR Hogyan? Ki leplezett
Le?
EUSTACHE Ne kérdezd - jaj, az anyád volt, Én
magam. Jeromos árulta el
Nekem, és én túlbuzgón siettem
A zsarnokhoz, kit még sohase láttam
Ilyennek -

OTTOKÁR Kíról beszélsz?
 EUSTACHE Az apádról, Istenem.
 OTTOKÁR Csak félig értelek - de hadd mondjam el
 Előbb, hogy végre minden kiderült, A
 gyilkosság egész rejtélye; a Péter
 Holtteste mellett talált férfiak
 Úgy bukkantak a testre, és az ujját
 Babonából vágták le csupán - szóval
 Sylvester tiszta, mint a nap.
 EUSTACHE Uram,
 Jézusom! És most megöli a lányát. -
 OTTOKÁR De ki?
 EUSTACHE Rupert. Ha Ágnes most
 kiment A hegyekbe, vége; Santinggal keresik.
 OTTOKÁR (az ajtóhoz siet)
 Finterring! Finterring! Finterring!
 EUSTACHE Nem engedhet ki, fejével felel
 Érted.
 OTTOKÁR Ő vagy én. - Finterring!
 (Körülnéz)
 Nos, akkor
 Segítsen rajtam az Isten anyja. -
 (Magára terít egy földön heverő köpenyt) E
 köpeny legyen zuhanásom ágya.
 (Felkapaszkodik egy rácsos ablakba)
 EUSTACHE Az ég szerelmére, csak nem akarsz
 Kiugrani? Tébolyult! A torony
 Ötven láb, és a talaj mindenütt
 Kövezett. - Ottokár! Ottokár!
 OTTOKÁR (fentről)
 Anyám, anyám, ha leugrottam csendben légy.
 Hallod? Halálos csendben légy, különben Még
 elkapnak.
 EUSTACHE (térdre rogy) Ottokár, térdre hullva
 Könyörgök, ne vedd meg ennyire az
 Életed! Ne ugorj ki a toronyból!
 OTTOKÁR Ha megvetjük, csak úgy drága az élet.
 Még szükségem lesz rá. - Ég veled.
 (Leugrik)
 EUSTACHE (feláll)
 Segítség! Segítség! Segítség!
 Á függöny lehull

ÖTÖDIK FELVONÁS 1. jelenet

Egy barlang belseje. Esteledik. Ágnes kalapban, két ruhában. Á felső
 ruhát elől hurkok kötik össze. Barnabe. Mindketten féltékeny állnak a
 színpad előterének egyik oldalán

ÁGNES Korábban kellett volna mondanod!
 Nagyon félek, bár ne követtelek
 Volna idáig. - Menj és nézd meg újra,
 Kedves, a bejáratot, közeleg-e A
 barlanghoz valaki.
 BARNABE (hátramegy) A két lovagnak
 Se híre, se hamva.
 ÁGNES (sóhajtván) Édes Istenem!
 Köszönöm a hírt.
 BARNABE De a szép ifjú sincs
 Sehöl.
 ÁGNES Semmit se látál? Valóban Ismered őt?
 BARNABE Akárcsak magamat.
 ÁGNES Tüzetesen vizsgálj meg az utat.
 BARNABE Mind
 Sötétebb a völgy, és az ablakokban
 Már mindenütt gyertyákat gyújtanak.
 ÁGNES Gyertyák? Ilyen korán? Felfoghatatlan.
 BARNABE Ha jönnének, meghallanám, olyan
 Titokzatos csönd van itt a csúcsokon.
 ÁGNES Úgyis hiába minden! Megyek inkább
 Haza. Gyere. Kísérj el.
 BARNABE Csitt! Csitt! Susogást hallani - megint -
 talán A szél suhan a vízesés felől.
 ÁGNES Azt gondolod, hogy csak a vízesés?
 BARNABE Sötét folt moccan amott a ködben. -
 ÁGNES Jön valaki? Ketten vannak?
 BARNABE Nem tudom
 Kivenni pontosan. Emberi alakok,
 Ez bizonyos. - Jaj!

Mindkét lány hátrálni kezd. Ottokár lép be és Ágnes karjaiba repül

OTTOKÁR Köszönöm, Uram! Megoltalmaztad egyik
 Angyalod! Élsz hát?
 ÁGNES Hogy élek-e?
 OTTOKÁR Miért remegsz? Nem Ottokár vagyok?
 ÁGNES Oly különös,
 Gyanús színben látok ma mindent,
 Az ismeretlen lányt, késésedet, E
 kérdést. -- S a két lovagot, akik
 Égész nap itt ólálkodnak a barlang
 Körül.
 OTTOKÁR Két lovagot?
 ÁGNES Ráadásul Utánam
 faggatóztak.
 OTTOKÁR Faggatóztak?
 ÁGNES Kinél?
 Ennél a lánynál, ki nekik Bevallotta,
 hogy engem a hegyekbe Hív ma.
 OTTOKÁR (Barnabéhoz)
 Te boldogtalan!
 ÁGNES Kik ezek a
 Lovagok?
 OTTOKÁR Tudják, hogy Ágnes itt van
 Ebben a barlangban?
 BARNABE Azt nem mondtam meg.
 ÁGNES Ha te is félni kezdesz, Ottokár,
 En du'lán félek. Kik e lovagok?
 Ottokár gondolataiba merülten áll
 A rosszítziak? Csak nem én utánam
 Küldték őket? Csak nem a gyilkosok?
 OTTOKÁR (hirtelen, erőltetett vidámsággal)
 Tudod-e, hogy megoldódott a rejtély,
 Nincs több titok, ártatlan az apád. - ÁGNES
 Komolyan?
 OTTOKÁR E lánynál megtaláltam
 Péter kisujját; Péter vízbe fúlt, és
 Nem ölték meg. - Többet később. E szép
 Órának most adjuk át szívünket.
 Hadd fecsegen a gyász s az analom, A
 boldogság az néma.
 Magához szorítja a lányt

Ezt az éjt
 Tegyük a szerelem ünnepévé. Jöjj hát.
 (Leülteti)
 Egyszóval fény derült a tévedésre, S
 ha megbékélnék végre az apák,
 Bemutatlak mint menyasszonyomat A
 világnak. E csókkal eljegyezzek.
 (Feláll, titokban odaszól Barnabénak)
 Állj a bejárat közelébe, és
 Ha látsz valakit jönni, szólj azonnal.
 Még valamit. Mi most ruhát cserélünk.
 Negyedóra múlva hazakíséred A
 férfiruhás Ágnest. - Ha ránk Törnek,
 azonnal indultok. - Eredj.

Barnabe hátramegy, Ottokár visszafordul Ágneshez
 ÁGNES Hova megy a lány?
 OTTOKÁR (leül) Ágnes! Ágnes! Ágnes!
 Milyen jövő táru! ki most elénk!
 Az asszonyom leszel, az asszonyom.
 Tudod, a boldogság milyen mértéke ez?
 ÁGNES (mosolyogva)
 Majd megtanítasz rá.
 OTTOKÁR Megtanítalak!
 Te boldog ember! Az a nap, sőt éj sincs
 Messze már. Tudod, a szerelmesekhez
 A fény csak éjjel érkezik.
 Pirulsz?
 ÁGNES Ilyen kevéssé óv a sötét?
 OTTOKÁR A szemtől óv, bolondos, de az arcom
 Látja arcod izzását. Ágnesem.
 S ha egyszer kimondják a szót, amely
 Érzésed, mi bűn még, felszenteli, S
 vendégeink köröttünk darazsaként Kerengő
 pillantásai keresztűzében Ha hozzád lépek,
 te hozzám néhány Elfogódott szót szólsz
 csupán, és Szomszédodhoz fordulsz,
 csacsogva. Rossz Modorod nem korholom,
 hisz értelek.

Mert ahányszor egy távozó vendég után
 Bezárul a kapu, bárhol légy is,
 Engesztelő pillantásod száll felém.
 S mikor az utolsó is elköszönt, s csak
 Apáink s anyáink maradtak együtt -
 - „Hát jó éjt, gyermekek!” - és mosolyogva
 Csókolnak téged, engem - indulunk, Es
 gyertyákkal egész szolgahad halad
 Nyomunkban. „Elég egy gyertya is, Jóemberek”
 - kiáltom s elveszem egyiküktől, Megragadom
 kezéd, e kezét itt, (Megcsókolja)
 Es emelkedünk fel némán a lépcsőn,
 Mintha szívünkben nem volna gondolat,
 Es a messzi termeken át csupán Ruháid
 suhogása volna hallható. Aztán - Alszol,
 Ágnes?

ÁGNES - Aludni?
 OTTOKÁR Elcsöndesedtél. - Tovább. Csendesen
 Nyitom az ajtót, és halkán bezárom,
 Mintha tiltva lenne. Beleborzong A
 gyermekkori tilalomba a felnőtt. Leülünk.
 Magamhoz vonlak szelíden, És két erős
 karom fonom köréd; Egész szerelmemet
 egyetlenegy Csókkal kimondom.
 (Felpattan, sietve hátramegy; titokban Barnabéhez)
 Senkit se láttál?

BARNABE Az előbb úgy tűnt, mintha két alak
 Lopakodna a hegy körül.
 Ottokár gyorsan előrejön

ÁGNES Mit beszélsz
 OTTOKÁR (újra leül) Azzal a lánnyal?
 Hol is hagytam abba?
 Ja, a csóknál. A szerelem is bátrabb lesz ezután, S
 mert az enyém vagy - nem vagy az enyém? -
 Leveszem kalapod -
 (Megteszi)
 és fűrtjeid
 Merev rendjét szétzilálom,
 (Megteszi)
 a kendőt
 Merészen félrelököm,
 (Megteszi)
 halkan susogsz:
 „Oltsd el a lámpát!” Hirtelen szövi az Éj,
 mindent befonva, a szent szerelem
 Köré fátyolát. Mint most.

BARNABE (a háttérből) Lovag! Lovag!
 Ágnes szorongva körbekémelek, de Ottokár nem hagyja megszólalni

OTTOKÁR Most emelkedni kezd, mint
 Tavasz duzzasztotta patak, a túlzó
 Szertelen izgalom árama - gyorsan
 Kioldom a csomót meg ezt is,
 (Megteszi)
 és lesimogatom
 Rólad az idegen burkot.
 (Megteszi)

ÁGNES Ottokár,
 Mit teszel?
 (A nyakába borul)

OTTOKÁR (a köpennyel foglalatokodik)
 Visszaállítom a természetes
 Állapotot. Mert ugyan mire jó
 A kifürkészhetetlen takarni
 Titokként? A szépségnek, Ágnesem,
 Nem kell más fátyol, mint sajátja, mert
 Az maga a szépség.

BARNABE Lovag! Lovag!
 Menekülj!

OTTOKÁR (hirtelen felugrik, Barnabéhez)
 Mi baj?

BARNABE Egyikük kétszer is
 Elment itt, egész közel.

OTTOKÁR Észrevett?
 BARNABE Félek, igen.
 Ottokár visszatér Ágneshez
 ÁGNES (közben felkiált)
 Mit kiáltott a lány
 Olyan riadtan?

OTTOKÁR Semmiség.
 ÁGNES Valami van.
 OTTOKÁR Két eltévedt paraszt. - Te dideregsz,
 Vedd fel a köpenyt.
 (Ráteríti a saját köpenyét)
 ÁGNES Olyan furcsa vagy.
 OTTOKÁR Úgy, úgy. Most ülj le.
 ÁGNES (leül) Inkább
 elmegyek. OTTOKÁR (a lány előtt állva)
 Ki hinné, hogy az ostromba köpeny
 Törékeny lánytestet rejt magában?
 Lám, nőket teszek versenytársaimmá.

BARNABE (jön vissza, gyorsan)
 Jönnek, lovag! Jönnek!
 Ottokár gyorsan átveti magán Ágnes köpenyét és felteszi kalapját

ÁGNES Kicsoda jön? - Ottokár, mit csinálsz?
 OTTOKÁR (az öltözékkel foglalkozik)
 Az apám jön. -
 ÁGNES Jézusom!
 (Majdnem összeesik)
 OTTOKÁR (felfogja) Nyugalom. Nem
 bántanak, ha férfiöltözékben, Egy szó
 nélkül, ügyesen és merészen Kimész a
 barlangból. En maradok. - Nem, Ne
 ellenkezz, maradok. Ez még csak az Első
 roham.

Rupert és Santing megjelennek
 Égy szót se szólj, csak menj.

Á lányok kimennek
 RUPERT (elállja Ágnes útját)
 Ki vagy? Beszélj!
 OTTOKÁR (jön, elváltoztatott hangon)
 Ágneset keressetek? Itt vagyok.
 Warwamból jöttök? Vigyetek haza.
 RUPERT (míg a lányok elmennek)
 Előreküldöm lelkedet apádhoz!

Leszúrja Ottokárt, aki hang nélkül elesik. Szünet. Mereven bámul a
 holttestre

SANTING Santing! Santing! Azt hiszem, halott.
 A kígyó szívós fajta. De esküdni
 Mernék rá, hogy az. Kebléből áll ki a kard.
 RUPERT (kezével végigsimít az arcán)
 Mit tettem, Santing? Nem találok az
 Okát emlékezetemben.

SANTING Éj,
 RUPERT Hisz ez Ágnes. ,
 Ágnes, igen, milyen igaz, Sok rosszat tett
 velem, sok gonoszt, Jól tudom. - De mit
 is?
 SANTING Nem tudom, ezt Hogyan érted. A lányka
 maga nem Ártott sosem neked.
 RUPERT Santing! Nem ártott? Hát mért öltem meg?
 Áruul el nekem, Gyorsan, kérlek, mivel
 sértett meg engem, Gyerünk, ki vele, te
 kaján baziliskusz,
 Ne nézz így, hanem szólj, beszélj, te ördög, S
 ha nem tudod, hazudj!
 SANTING Elment az eszed? Ez Sylvester lánya.
 RUPERT Vagy úgy, Sylvesteré. - Igen, Sylvesteré, ki
 Péteremet Megölte.
 SANTING A követet és Johannt is.
 RUPERT Johannt, úgy van, és azért hazudott Aljasul
 gyilkosnak, hogy az legyenek. (Kihúzza
 a kardot Ottokár kebléből) Igazságos
 volt hát -
 te vipera!
 (Belérug Ottokár testébe)

SANTING (a bejáratnál)
 Különös tüneményt látok, uram!
 Mintha vadászok fátyás menete
 Ereszkedne le a warwandi csúcsról.
 RUPERT Úgy látom, Rossz felé tartanak.
 SANTING A dolog rendkívül gyanús.
 RUPERT Szerinted Sylvester?
 SANTING Égy lyukas diót sem adnék Más
 véleményért. Indulás, uram,

RUPERT Haza, mert egy pillanat múlva is
Már késő lesz.
Csak Ottokár ne kerüljön
A kezük közé. - Nem ő ment ki innen Az
előbb?
SANTING És nyilván hazaindult, Még
utolérhetjük. Gyere!

Mindketten el. Ágnes és Barnabe tűnnek fel a bejáratnál

ÁGNES Rémes éjszaka! Szörnyű ez a látvány!
Gyertyákkal vonuló halotti menet
Rémlátomás! Az egész völgyet a fáklyák
Vérvörös fénye világítja be. Most,
E szellemsereg között nem térhetek még
Haza. Ha csakugyan üres a barlang, Mint
mondod
BARNABE Épp most ment ki az a két
Lovag.
ÁGNES Úgy Ottokárt még itt találok? Ottokár! -
Ottokár!
OT TOKÁR *(bágyadt hangon)*
Ágnes!
ÁGNES Hol vagy? - Égy kard -- a keblében - Teremtőm!
Uramteremtőm! Ottokárom!
(Ájultan rábukik)
OT TOKÁR Fő, hogy -
BARNABE Sikerült. - Menekülj! *(Meghal)*
Irgalom! Jézusom!
Kisasszony! Elájult! Nincs segítség!
Szedd össze magad, kisasszony!
-- Istenem! A fáklyák! Közledek!
El innen, szerencsétlen, menekülj! *(El)*

Sylvester és Theistiner jönnek, egy fáklyás a nyomukban

SYLVESTER Megállni! *(Theistinerhez)*
Ez az a barlang?
THEISTINER Igen, uram, erről beszélt Johann,
S ha hihetünk neki, legbiztosabban
itt találjuk meg a kisasszonyt.
SYLVESTER Fáklyát!
THEISTINER Ha nem tévedek, Ottokárt látom - És
ott fekszik Ágnes is!
SYLVESTER A földön! Mindenható!
ÁGNES *(kiegyenesedik)*
Kard Ágnesem keblében!
SYLVESTER Ki szólít?
SYLVESTER A pokol szólít, te gyilkos! *(Ledöfi)*
ÁGNES Ah!
(Meghal)

Sylvester térdre hull Ottokár holtteste mellett

THEISTINER *(szünet után)*
Ó, jó uram, ne hagyj, hogy gúzsba kössön
A bomlasztó, gyilkos fájdalom. Kelj föl!
Erős legyél. Elárult szíved csak
Szétszaggatja ez a rémlátomás.
SYLVESTER Égy pillanatig hadd pihenjek itt. A
szívben tomboló természetet,
Mint az Istent, ugyanúgy muszáj
Követnünk. Orkán közepében
Állok, lenyomja gyöngye vállamat A
sír alá. Ha ketté nem török,
Kiegyenesedem rémülten újra, Ha
elmúlt már az első, hatalmas
Roham.
THEISTINER Most minden tétováság
Halálos - Gyere! Ragadd meg a percet!
Az alkalom nem tér vissza már. Kíálts
bosszút, és mi bevesszük Öldöklő
angyalokként Rossitz városát.
SYLVESTER Birtokolni bármit is, mit ér,
Ha itt fekszik lábamnál e halott. Nincs
nyereség, mi ezt pótolni tudná;
Elvesztettem egyetlen tétemet.
Virágozott ő, mint életem vetése, Mit
letiport egy hitvány csizmatalp.
Tengődni fogok, idegen anyáktól
Koldulok majd idegen gyermeket.
THEISTINER Sylvester, ébredj! Ne késlekedjünk!
SYLVESTER Igazad van! Egész jövőm kitölti A
gyász, maradjon ez a pillanat A
bosszúé. Először életemben

Vérre szomjazom - csodálatos érzés.
Gyerünk gyorsan tovább.

Kintről kiáltás hallatszik: Holla, erre, holla!

Ez mit jelentsen?

Rupertot és Santingot fogolyként elő vezetik

EGY LOVAG Remek fogás, Sylvester! Ezt a két
Finom urat a bozótban találta
Egy apródod, ki lováról leszállt.
THEISTINER Sylvester! Kérlek, dörgöld meg szemem!
Rupert maga! Elevenen! Es Santing! SYLVESTER
(kivonja kardját)
Rupert!
THEISTINER Zsivány még az ördöge is:
Saját kezűleg adja bűnös lelkét
Hóhér kezére.
SYLVESTER És fogoly? Miért
Fogoly? Igazságos Isten! Beszélj
Világosan, hogy megtudjuk, mi a
Teendők.
RUPERT *(észreveszi Ágnes holttestét)*
Fiam! A fiam! Megölték!
Engedjétek, engedjétek fiamhoz!
(Ki akarja tépni magát, de a lovagok visszatartják)
SYLVESTER Zsívében a metsző-éles penge már. *(Visszadugja*
a kardját)
Engedjétek fiához.
RUPERT *(Ágnes holttestére borul)*
Ottokár!
GERTRÚD *(jön)*
Lovas repült Warwandon keresztül,
Azt kiáltva, hogy Ágnesem halott.
Lovagok! Férfiak! Hol van? Igaz ez? Hol?
(Ottokár holttestébe botlik)
Szentseges szűzanyám! Ó, gyermekem!
Életem élete!
EUSTACHE *(jön)*
Ha férfiak vagytok,
Átengedtek egy nőt sértetlenül,
Rendeld el, Sylvester, hogy én, az anyja,
Megölt fiam teteméhez mehessek.
SYLVESTER A fájdalom szabad. Menj a fiadhoz.
EUSTACHE Hol van? - Jézusom! A te lányod is? - Ím,
egybekeltek.

Sylvester elfordul. Eustache térdre ereszkedik Ágnes holtteste mellett.
Sylvius, akit Johann vezet, jön. Johannon a téboly jelei

SYLVIUS Hová vezetsz, legény?
JOHANN A nyomorba, öreg, mert én a téboly
Vagyok. Vigasztalódj. Ez a helyes út.
SYLVIUS „Jaj, jaj! A vakság erdeje ez, ahol az
Örök bolondok! Vezess haza, legény, haza!
JOHANN A boldogságba? Nem megy, öreg. Az ajtót
Elreteszelték. Jer. Előre kell.
SYLVIUS Kell?
Akkor irgalmazzanak nekünk az
Égiek! Követlek.
JOHANN Csak vidáman! Célnál is
vagyunk.
SYLVIUS A célnál? Megölt
Kisunokámnál? Hol van?
JOHANN Ha vak volnék,
Kiszagolnám, mert a hulla már bűdös.
Üljünk rá, gyere, mint a keselyű A dögre.

Leül Ottokár holtteste mellé

SYLVIUS Örjög. Jaj! Hát emberi fül
Nem hallja itt egy ősz fej panaszát,
Ki úttalan erdőben bolyong vakon?
JOHANN Ne haragudj, én nem akarok rosszat.
Add a kezed, és Ágneshez vezetlek.
SYLVIUS Messze van?
JOHANN Égy nyíllövésre. Lehajolhatsz.
SYLVIUS *(miközben kitapogatja a holttestet)*
Égy kard -- a keblében - a halott. -
JOHANN Öreg, Ez rémes, mi? Hisz az a lány olyan
Jó volt, és ó! olyan szép.
SYLVIUS Ez nem Ágnes!
Ez volna Ágnes, kölyök? Ágnes ruhája,

De nem Ágnes! Nem, üdvösségemre, nem,
Ez nem Ágnes!
JOHANN *(a holttestet tapogatva)*
A skorpió! Hiszen
Ez Ottokár!
SYLVESTER Ottokár!
GERTRÚD Ne legyek anya, ha ez az én lányom.
(Feláll)
SYLVESTER Fáklyát ide! - Nem, tényleg nem. Ez itt
Nem Ágnes!
EUSTACHE *(odasiet)* Ágnes! Ottokár! Mit is
Higgyek? - En vészthozó anya! Fiam
Holtteste megkettőzve! Ottokár!
SYLVESTER Fiad Ágnesem ruháiban? Akkor
Ki a holttest a férfiöltözetben?
Csak nem? - Nem, az mégsem lehet! SYLVIUS
Sylvester!

Hol van Ágnes holtteste? Vezess oda.
SYLVESTER Boldogtalan! Tán meg se ölték?
JOHANN Ez bolond. Gyere, öreg, gyere. Amott
Van még egy hulla, az lesz az, remélem.
SYLVIUS Még egy hulla? Legény! Talán egy
Csontkamrában vagyunk?
JOHANN Csak vidáman, öreg!
Na, itt van Ágnes!
SYLVESTER *(elrejtí arcát)* Ágnes!
JOHANN Tapintsd meg arcát;
Mint az elröppenő nyár.
(Ruperthoz)
Kotródj, fürtelem!
RUPERT *(félíg kiegyenesedik)*
Ne gyertek közelebb. - Veszélyes
Ingerelni a dühöngő tébolyát.
Ha bilincsbe verik, nyálát úgy is
Arcotokba köpheti, hogy ragálya
Mégfertőzzön. Hagyjátok meg nekem
Legalább Ottokár holttetemét.
JOHANN Veszett kutya! Tágulj! Az Ottokárod
Ott van - gyere, öreg, hidd el, ez Ágnes.
Én Ágnesem! Kicsikém! Gyermekem!
SYLVIUS A lányom! Micsoda tévedés! Égek!
GERTRÚD *(alaposabban megnézi Ágnes holttestét, feláll,*
RUPERT *gyorsan Ottokár holttestéhez megy és a borzalom*
kifejezésével fordul el)
Pokoli tekintet? Csúfolsz?
(Újra megnézi a holttestet)
Égy ördög
Ölti rám a nyelvét.
(Újra megnézi, a haját kezdi tépni)
En magam! En magam!
Kétszer a mellét! Kétszer döftem át!
URSULA *(jön)* Itt van a gyermekujj!
(A színpad közepére dob egy gyermekujjat és
eltűnnek)
MIND Mi ez? Milyen különös jelenés?
EUSTACHE Égy gyermekujj? *(Megkeresi)*
RUPERT Nem Péter balkezéről
Hiányzott kisujja?
SYLVESTER Azé a kisfiúé,
Akit megöltek? Péteré? Fogjátok el azt
Az asszonyt és vezessétek elém!

Néhány lovag el

EUSTACHE Ha megismeri egy anya, amit szült:
Ez Péter uja.
RUPERT Ez Péter uja?
EUSTACHE Ő az! Ő az! Himlőhelyéről, erről,
Melyből az egész testén ez az egy volt,
Megismerem! Ő az!
RUPERT Felfoghatatlan!
URSULA *(elővezetik)*
Kegyelem! Kegyelem! Kegyelem!
SYLVESTER Hogy került hozzád, asszony, ez az ujj?
URSULA Kegyelem!
A gyermeket, akiről ezt levágtam,
Nem ölték meg, mert vízbe fúlt, halott volt,
Mire én rátaláltam.
RUPERT Vízbe fúlt?
SYLVESTER És mért vágtad le kezéről az ujját?
URSULA Hogy elrejtsem a küszöböm alá,
Mégvéd a gonosztól. Kegyelem! Akkor
Nem tudtam még, hogy ez a te fiad.
RUPERT De a halott mellett mégsem te voltál,
Mert ott két warwandi utazót találtam.
URSULA Ok csak utánam jöttek, és a gyermek
Jobb kisujját akarták lemetszeni.

Rupert elrejtí arcát

JOHANN Mit akarsz, vén boszorkány?
URSULA Vége, kiskutyám.
JOHANN Ne gyilkoljátok egymást egy tévedés miatt.
Tévedés? Tévedés? Kár! De nagy kár!
RUPERT A szegény Ágnes! Es az Ottokár!
JOHANN Johann! Fiókám! Hallgass, a szavad
Hasogat, mint a kés.
JOHANN Megbocsássatok,
A Papa nem jókedvében csinálta, a Papa
Nem tesz ilyet többé. Ne haragudjatok.
RUPERT Sylvester! Elvettem a gyermeked,
Es most barátot kínálok helyette!

Szünet

Sylvester! Nekem sincs gyermekem!

Szünet

Sylvester - szálljon rám gyermeked vére. -
Nálam jobban nem bírsz megbocsátani?

Sylvester elfordult tekintettel nyújtja neki a kezét. Eustache és Gertrúd
átkarolják egymást

JOHANN Vidáman! Bort ide! Bort! Hát halálra Röhögöm
magam! Bort! Álmában az Ördög
korommal kente be a két pofát.
S most ismerték meg egymást! Bort! Csibészek!
Erre inni kell!

URSULA Istennek hála!

Legalább kibékültetek.

RUPERT Te kötötted

A csomót, te oldottad is fel. Mehetsz.

JOHANN Menj, vén banya, menj. Jól keverted a kártyát.

Tetszett a mutatvány. Es most: sipirc.

VÉGE